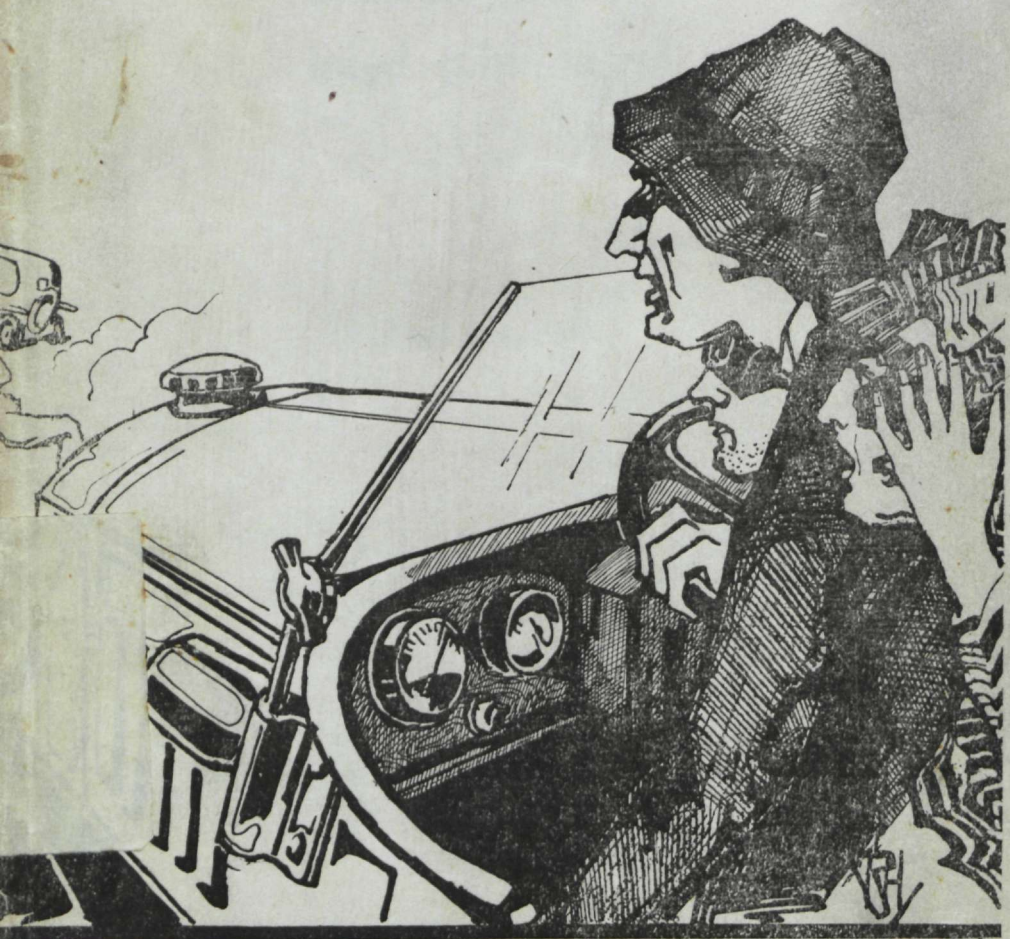

47.8
WÄLJAANDJA ÜHISUS "ESEMDER"
KURJATEGIJA PROFESSOR

SHERLOCK HOLMS'I UUED ÜHTUMISED.

1920 AASTA ≡≡≡ HIND 30 MK

Ed 324

870.

Kurjategija professor

Sherlok Holmes'i
uued juhtumised

Hind 30 marka

A2513

Wäljaandja ühisus, „Esemder“, Tallinnas 1920

042
Kirjategija

Ar 990
Kirjategija

120305 x

Kurjategija professor.

1. peatükk.

Arusaamata surmajuhumised teemantide kur- ninga perekonnas.

Kuulus Inglise salapolitseinik Sherlock Holmes, elutsedes Drean-Streetis Broadleanis, kus ta agaralt arstiteadlisi katseid tegi, ei röömustanud iseäranis, kui ühel ilusal hommikul kella 8 paiku tema abiline Harry Dakson ilmus ja teatas:

— Teid soovib näha keegi noor daam!

Sherlock Holmes seisis palitus ja kübar peas enda toa lähel, kopsakas raamat kaenlas, ta ruttas üsna saladuslikelt surmatud naisterahwa lahtilõikamisele.

Pisut järele mõeldes, pani salapolitseinik raamatu lauale ja sõnas:

Saada daam võõrastetuppa!

Palitut ja kübarat maha võttes, ruttas ta ise ka sinna.

Daam juba ootas teda. See oli meeldiv noor neiu, mitte just iludus, kuid tema välimus waldas salapolitseiniku esimesest pilgust. Sale kogu tõendas, et neiu sporti armastab ja fagedasti harjutab. Tumedad kaele poole soetud juuksed piirasid tema suurte siniste silmadega kaunistatud nägu.

— Wabandage, mister Holmes, et julgesin teid nii warajasel tunnil segada — algas neiu meeldiwa rinnahäälega;

terge naeratus andis tema näojoontele iseäranis naijelik-pehne ilu. — Minu nimi on Ethel Kopper. Tulen praegu enda sõbranna juurest, kes juba kaks kuud kannatab mingisugust haigust, mida raske tunda ja arstida.

Mispärast ei küsi teie head yõu kellegilt kuulsalt arstilt, preili Kopper! — arwas Sherlok Holmes. — Reid on New-Jorgis küllalt.

Neiu seletas pead wangutades: — Ma mõtlen, siin ei aita ükski kuulsus! Majas nr. 97, Browns-streetis, sünnib midagi mõistatuslikku. Mõõdaläinud aasta jooksul kaotas minu sõbranna enda isa, ema ja kaks wenda. Kas teie tõesti arwate, et saatus, juhus wõi Jumal ise ühte perekonda lühikese ajaga nii paljude õnnetustega tahab karistada

— Niisuguse küsimuse harutamine wiiks meid liiga kaugele, preili Kopper — tähendas Sherlok Holmes. Arwan süiski, et niisugused, ruttu üksteisele järgnewad jurmajuhumised harwa ette tulewad ja enamiste ifka mingi kuritöö wiljana.

Noore neiu filmad löid wätkuma.

— Teie wõitsite mul sõnad juust! — rõõmustas Ethel.

Siis waatas ta orgliselt ümber, juigutas hääle sõinaks, ehk küll toas kedagi polnud.

— Teie ei wõi arwatagi, mister Holmes — jätkas neiu, kui palju olen kannatanud tutwusest jaadik Abdaga! See on midagi õudset! Kakskümmend aastat elas perekond õnnelikult. Aba isa kauples suurel wiisil kalliskiwidega. Wõib olla, olete kunagi kuulnud mister Walbouthist?

Salapolitseinik nokutas jaatawalt peaga:

— Ma jain temaga lord isegi tuttawaks. Teda nimetati „teemantide kuningaks“. Juba Londonis kuulsin, nagu oleks ta südamerabandusesse surunud.

— Nii õnustasid arstid! Sel ajal ei tulnud kellegile pähe, siin mingit teist põhjust arwata; kui aga kaks nädalat peale Walbouthi surma tema leik üsna arusaamata asjaolude juures haigeks jäi, tekkis paljudel kahtlus. Kadunu hakkas häkitselt tõendama, nagu näeks ta mingid kohutawaid filmi, kes teda igalpool waritewad. See seisuford muutus wähehaawal täieliseks meelesegaduseks, ja lõpuks hüppas õnnetu naine 17. maja-torra aknast uulitsale, kohkunud professori Flaks'i filmade all!

— Flaks? — kordas Sherlok Holmes, — kentsakas nimil! Kas pole ta seejama tuntud keemiker ja inseneer, kes wiimastel riigi mõistlustel esimehe auhinna omandas?

— Tema see on, mister Holmes! Silmapaistew õpetlanel Ada abikaasa. Dundus neile mõlematele õnneks, et nad endid fohe peale Ada wenna surma laulatada lastsid, sest kõik tunde-märgid lasewad Adale jedasama kurba lõppu oodata, mis tabas waremalt tema perekonda.

— Kas ammu on teie sõbranna professor Glaks'il mehel?

— Minult päewa kümme! Enne pulmi oli ta täiesti terve, niisama ka waremalt, pulmapäewal aga jäi ta äkitselt haigeks, nagu oleks saatus tahtnud taistada armjama omaks jaamast. Wahepeal jõudis peigmees pulmारेisjaks kõik walmis seada, kuid mesinädalatest ei tulnud midagi wälja. Adat tabas nii raske haigus, et ta Dr. Harley nõudmisel New-Yorki pidi jääma. Tema seisuford halweneb iga päewaga!

— Dr. Harley? — Fordas Holmes, — see on kõrge kaswuga pligatud habemega herra, kannab kuldprille, juuksed kohati hallid?

— Täiesti õige, mister Holmes! Tunnete teda?

— Reiksimine kaks kuud jeltsis, Afrikas! Kuid, palun, jutustage edasi. Teie rääkisite, et Ada isa ja ema wotamatalt jurid, aga wennad?

— Na need mõlemad jurid üsna mõistatuslikelt! Ühe surmas wälk tahtise afna juures!

— Haruldane surm, kuid mitte mõistatuslik! — tähendas Sherlock Holmes.

— See oleneb asjaoludest, mister Holmes. Sel päewal oli New-Yorgis tugew müristamine. Ma istusin Ada juures. Peale meid oli korteris ainult tema wend ja Glaks, kes aga peale mind ilmus. Waatke, ma wäga kardan wälku ja loen alati jähwatusi, niimoodi tundub, nagu läheks müristamine rutem mööda. Ja sellepärast mäletan wäga hästi, et müristamine juba mööda oli peale seda, kui Adaga kõrwalseiswast toast tagasi tulime, kus pilguks ajaks wiibisime. Kõhkudes nägime aga, et Ada wend põrandal lamab. Arwatawasti kannatas ta mõne minuti jooksul koledat piina; terve parem pool kehast oli jõe põlenud, nagu oli täiesti moonutatud põletis-haawadest. Noormees lamab afna all, kus natuke aja eest istus. See oli kolmas õnnetus lühikese aja jooksul. Ada kirjutas ja langes minestusesse. Abikaasa ruttas hoolitsema, mina jooksin telefoni juurde arsti kutsuma. Arst kehitas ainult õlasid ja kinnitas, et noormees walgust surmatud. Esi-

meiel filmapilgul ei tulnud kellegil meelde tohtriga selle üle waielda ja oleks ta kentšakas tundunud teisiti mõelda, kuid hiljem tuli meelde, et Uda wenna suremise filmapilgul ühtegi wälgulööki ei olnud, olgugi, et noormees just wälgulöögist pidi langetama! Kas pole aruhammatu, mister Holmes?

— Võib olla, oleksin seletuse leidnud, kui oleksin ise juures olnud, kuid nüüd pean waktima. Kuid siiski tähtsawad mull teatud aimdused selle õnnetu sündmuse kohta. Kuid need arwamised on alles kujunemas ja jellepärast on neist wara rääkida. Ütelge, kas polnud noorelmehele mingit metall-asja kões?

— Waat, see näib imelik, mister Holmes! Walbouthi korteris, kus Uda enda mehega praegugi elab, on olemas tore korjandus igasugu sõjariistu. Kadunu Walbouth oli kirglik kollektsionäär, kuna aga pojad sellest suurt ei hoolinud. Mõni samm akna all lamawast noorestmehest kaugemal märkisin ma ümariku wasest kilpi, mis nähtawasti Walbouthi sõjariistade kogust pärit. Kas pole kentšakas, mister Holmes, et Uda wend just müristamise ajal selle kilbi kätte wõttis, kuna ta harilikult niisuguste asjadega tegemist ei tee? Sealjuures on weel aruhamatum, et kilbi tuppä boomijeks wähemalt minutit wiis waja läheb, kuna meie waewalt kaks minutit toast ära olime!

— Imelik! Mis juhtus teise wennaga?

— Keegi ei tea! Ühel ilusal päewal oli ta kadunud, nädala pärast leiti ta surutuna kitsast kamina lõõrist! Koledasti moonutatud furnukehast ei wõidud kuidagi märgata, kas ta juba enne kaminalõõri peitmist kuritöö ohwriks langenud wõi mitte. Ainult hamba plommide kaudu wõis teda ära tunda!

— Teil pole aimugi, kuidas ta kaminasse sattus?

— Kõige wähematki!

— Kas polnud tema juures wiimasel ajal märgata närwikkust wõi kurbmeelsust?

— Ei! Raebas ainult unepuuduse üle!

— Aha, see on tähtis! Kas Dr. Harley siis juba Walbouthi majas käis?

— Käis. Ta on perekonna kauaaegne arst. Tema peale ei lange mingisugune kahtlus, mitmel korral on ta isegi alaliselt tööse Walbouthi surmast peastunud. Pealegi wiibis ta õnnetuste filmapilkudel alati reisirul.

— Ma ei taha sugugi Dr. Harley kahtlustada — tähendas

Holmes, — ütlesin juba, et tunnen teda isiklikult. Nüüd olen ma asjaoludest küllalt kuulnud. Tegite hästi, et minu juurde kllite, preile Kopper! Rääkijite jellest enda ja Uda abikaasale?

— Ei, mister Holmes! Ühtegi sõna kellegile!

— Ma tahaks proua Glaks'i näha, kuid sündmata oleks tema juurde salapolitseinikuna ilmuda. Sellepärast palun mind esiteleda Dr. Veas nime all!

— Olen teile väga tänulik, mister Holmes! Võib olla, läheb teil forda minu õnnetut sõbrannat päästa! Eht leiate, misjugune jalaõnnetus seda perekonda tabas.

— Goodan kõikel

— Millal tulete?

— Täna kella 7 paiku!

— Tänan teid, mister Holmes! Dotan!

Neiu lahkus.

Sherlok Holmes pani lühikese piibu suitsema, riivas pilguga Harry't ja sõnas:

— Imelik juhtumine, tõesti?

— Mulle näib, et nürimisel erakorraliste raskustega kokku põrkame!

Punkt kell seitse ilmus Holmes majasse, kus elas professor Glaks.

Ta oli väga ojavasti grimeeritud. Lühikeselt pügatud hallivõitu habe piiras pruunikat nägu. Minal kandis näpitsprilli tüjedas, mustas raamis. Nii ei võinud ta kõige osavam film grimi märgata ja salapolitseiniku ära tunda.

Ukse avas mustanahaline teener, kes antud nimikaardi kuld kandikule pani. See oli kestmise kaswuga mees, üsna korralikkude, pea ilusate nävjoontega. Mustjas-sinakatel juustel ilutses väike mütsike.

Varsti ilmus ta Ethel Kopper ja wiis Holmes'i proua Glaks'i tubadesse. Noor, ilus naisterahwas lamas walgetel patjadel täiesti tüdinenukt. Peatsis seisis professor Glaks. Salapolitseiniku sissetulekul kummardas ta sügawasti. Tema kurtwast, kuid ükskõiksest näost wõis näha, et ta Dr. Veas'i wiisidist midagi head ei looda. See oli kõrge kaswuga, kõhnapoolne meesterahwas, elegantset riides, hästi rawitsetud kättega, tema liigutused tõendasid eht ameriklast. Tihe, must habe eraldas kujukalt näo kahwatust, paksuhuulesine, kiwise ilme-ga nägu näis sarnane marmorist raidkujule. Silmad... Neid oli raske iseloomustada. Sherlok Holmes'i tähelepanu waldasid

ihääraniis need hiilgawad, haruldaset ilusad filmad, lõikawa pilguga, mis tundus kui külm teras.

Preili Kopper esiteles Dr. Deas'a, kes haigele lähenedes teda tähepanelikult filmitfes.

— Kuidas teie ennast tunnete, proua Flaks? küsis Holmes.
Haige liigutas nõrgalt kätt.

— Tunnen rusuwat wäsimust. Tunnen, nagu antaks mulle liig palju rohtusid. Ma tahan rahulikult surra!

— Teie ei taha enam elada?

— Ei!

— Kuidas? Teie ju armastate enda abikaasat, kuidas tahate teda maha jätta?

Weibi pead pöbrates waatas ta Flaks'i jelle elew-õnneliku ilurega, mis omane naistele, kes armastawad.

— Tom järgneb mulle, kui jellest ilmast kaon! — ütles haige wingijuguse mitte maapealse naeratusega.

Sherlok Holmes sirgus püsti ja waatas uuriwalt Flaks'i otsa. See naeratas kurwalt.

— Adal on õigus, ilma temata pole minu elul wäärtust! — tähendas Flaks.

Salapolitseinik wöttis haige käe ja asendas ta nii, et aamast walgus langes peemikestele, lahjadele sõrmedele.

— Ma märkan, preili Kopper, et teie sõbranna käenahal on kollakas wärw, nad näiwad nagu läbipaistawad. Nähtawasti wiibib haige wingijuguses warjuunes, mis aga nõrkuse põhjusel ei sünni.

— Misjuguse järelduse teete sellest, herra doktor.

Sherlok Holmes kehitas õlgu.

— Waat' mis on, mister Flaks, mina ei pea proua Flaks'i seisukorda niiwõrd hädaohtlikuks, — algas Holmes, ja nagu kohmakalt pöbrates tõukas ta wäikese lauakeise woodi ääres ümber. Kohuklaasid, weenõu — kõik lendaqid klirijedes pörandale kildudeks ja segamini jooksimateks wedelikudeks.

Sherlok Holmes kummardas kiirelt rohutäht ules tõstma.

— Palun, ärge tülitage endid! — ütles Ethel Kopper niisama rohulaaside järel kummardades.

Ta ei märganudki, kui Dr. Deas taks klaasikest kahmas ja walgufirusel tasku pistis.

Seda märkas aga Flaks, kuid ei ütelnud midagi.

Selsamal minutil astus tuppä kõrgekawuline kuldpriti-

libega herra. Ta oli kole inetu. Rahutud silmad piikufid prillide taga kõigile poole.

Mister Flaks astus temale vastu.

— Teie tulite õigel ajal, herra doktor! Meie kutsumute juba Dr. Veas'i, ei tema arvamist kuulda!

Flaks tutvustas üksteisele mõlemaid arste. Dr. Harley filmitjes kama üle prillide enda ametiwenda, kuna Sherlok Holmes rohutähte istus kirjutama.

— Dr. Veas? — jostistas Harley Flaks'ile. — Pole tunagi jarnast nime kuulnud! Olge ettevaatlik, mister Flaks!

Sherlok Holmes tõusis püsti, sirutas Harley'le käe ja ütles:

— Olen teiega täiesti nõus, ma kirjutasin rohutähe, mis ülekõlbiselt teie poolt soowitatud rohtudele wastab. Preili Kopper'i soowil julgen veel kord haiget vaatama tulla!

Sherlok lahkus kumrardades, kuna preili Kopper salapolitseinikku saatis.

Doridoris jostistas Sherlok neiuale kiirelt:

— Tulge täna minu juurde! Teatan teile midagi väga tähtsat!

— Tingimata tulen, — wastas Ethel Kopper. — Teie ei määrganud midagi iseäralikku?

— Räägin sellest õhtul! Mulle ei meeldi neegrift teener!

— See on täiesti usaldusvääriline. Minu sõbranna enda poolt palgatud!

— Imestan, miks ta ei määrganud, et see neeger naisterahwas on!

Imestanult waatas Kopper salapolitseinikule otsa, kuid see kadis juba nulliks.

2. peatükk.

Saladusline kihwt.

— Das on mister Flaks Dr. Harley'ga sõber, — uuris Sherlok Holmes preili Kopper'ilt, kui see õhtul kell 9 tema poole ilmus.

— Ei arma, just selle vastu ei näi Harley mister Flaks'i palju usaldama!

— Kas arst neid rohtusid waatas, mis tema juhatusel järele walmistati?

— Kachel korral tegi Harley nendest keemilist analüüsi.

— Jäi ta tagajärgedega rahule?

— Ei tea.

— Dr. Harley tunneb oma kunsti hästi, ma wõin ainult kiita neid rohtusid, mis tema nõu järele toodud.

— Mispäraast aga, mister Holmes, minu sõbranna terwis iga päewaga halwemaks muutub?

— See tuleb sellest, et ta iga kahe tunni järele lusikatäie kihwti wõtab!

— Kuidas? See tähendab, rohud on kihwitatud?

— Ma ei wõinud veel kihwti omadusi kindlaks määrata, kuid üks asi on kindel, et rohtude koosseade ei wasta arsti-tähtedele. Tähendab, rohud on ümber wahetatud!

— Kuidas on see wõimalik, kui ma kunagi haige toast ei lahku!

— Aga praegugi pole teid kodus?

— Siis wiibib jälle Dr. Flaks oma abikaasa juures!

Mein waade peatas politseiniku näol, ta kahwatas ja hiiüdis:

— Kas tõesti, mister Holmes, tahate tõendada, et Flaks ise...

— Kas pole ükskõik, kes haigele kihwti annab, teie ehk Flaks?

Ethel Kopper wõpatas veel enam kahwatades.

— Mina? Ma ei tea tõesti mitte, mr. Holmes, kuidas teid mõista!

— Mulle näib, et üsna selgelt räägin! Dr. Harley segab igale rohule kihwti juure, mis ta enesega kaasas kannab. Ta walab teda samasugusesse klaasi, kui see, mis apteegist toodud, kleebib samasuguse sildi peale ja... Sellega siis ei süüdistata ma teid ega mister Flaks'i, kui tõendan, et teie haigele kihwti annate!

— See on ju kole, mister Holmes!

— Kõige pealt peab kõigi abinõudega püüdma proua Ethelit päästa, selleks peame sama kawalust tarvitama, nagu Dr. Harley. Tema äraminekul pange tema poolt saadud rohtude asemele need, mis ma teile annan. Harley toodud rohud toime-

tage minu kätte. Arusaadavalt ei lükanud ma täna lauda koge-
mata ümber. Mul oli waja pörandale kukkunud Harley ro-
hujt mõned tilgad kaasa wõtta. Jõudsingi kaks klaasikest
tasku peita. Keemiline analüüs tõendas, et weil siin tegemist
on kihwtiga, mis alles niihästi minule, kui arstiteadusele tund-
mata. Arge minge haigetoast wälja, olgu siis, kui teid kutsun.
Ma seadsin juba tuttawa arsti abil uue rohutähe kokku, mis
proua Glask'i terwise kiirelt parandab. Ühes sellega sisaldab
see rohi wastukihwti, mille mõju ma kindlasti usun.

— Mispärast ei wõta teie aga Dr. Harley'd wiibimata
wangi? Ma kardan, et ta oma koledat kuritööd jätkab!

— Teie takistate teda selles, preili Kopper!

Kui ma teda nüüd kohe lajaksin wangi panna, salgaks ta
kõik maha; mull on aga waja kõik selle kuritöö niidid üles
leida. Siin on nähtawasti tegemist mingisuguse wandeseltiga,
mis korraldab imekspanemiseväärilise jultumusega ja harul-
dase kawaluslega. Teie ehk aimate juba, mis teil waja teha:
igaford saate rohud minu kätte, aga nii et keegi ei märka!

— Püüan teie joowi punktipealselt täita, mister Holmes,
— wastas neiu. — Olen õnnelik, et teie minu õnnetut sõbran-
nat kaitsete. Tõepoolest ootasin, ma kõike, kuid mitte niisuguse
saladuse hargumist.

— Teil tuleb veel palju ootamatusi üle elada, preili Kop-
per! Nüüd minge koju, et teie äraolek kahtlust ei ärataks.

Kahe päewa pärast toodi Sherlok Holmes'ile klaasike rohtu.
Tõölt koju tulles lõi Harry selle kaasa, üteldes:

— Pealt näha on see samasugune rohi, mis teie preili
Kopperile andsite!

Sherlok Holmes waatas rohtu wastu walget. Wangutas
pead, walas rohu taldrekuule ja hakkas teda keemiliselt uurima.
Peale mõningaid katseid pöritas ta rusikaga wastu lauda
ja lausub üllatult:

— See on ju samane rohi, mis ma preili Kopperile
andsin. Mis see tähendab?

— Kas ta ektis rohtude ümberwahetamisega, ehk usaldab
Dr. Harley'd rohkem kui teid! — tähendas Harry wihaselt.

Salapolitseinik waatas aknast wälja ja natuke möölemise
järele lausub:

— See ei ole wõimalik — pomises ta, — ei tahaks uskuda,
et minu kahtlused tõeks lähewad!

Sel filmapilgul kuuludus tugew kõlistamine. Sherlok Holmes läks ise ust avama. Ekspress andis talle kirja.

Mister Sherlok Holmes ile.

„Ei oska enam mõelda! Silasest päevast muutus Ada seisuford hulga pahemaks. Ta ei suuda enam rääkida!“

Sherlok Holmes naeratas libedalt.

— Silmapilk grimeeri ennast ekspressiks — käsutas ta abiliselt, — võta mingisugune pakk ja vii preili Kopperi juurde. Ütle, et pead isiklikult ära andma ja sofsista tasakesti, et ta koge minu juurde ilmuks!

Harry nokutas nõusolevalt peaga, pani riidesse ja sõitis jalgrattal Broum-streeti.

Kui ta tagasi jõudis, seisis Sherlok Holmes tika veel jellesama koha peal.

— Said temaga kokku?

— Ja, neeger awas ukse. Ma ei annud aega temale mõtlemiseks, tormasin mööda korridori sinna tuppa, kust hääled kuuldusid. Woodis lamas naisterahwas, tema kõrval seisis Ethel Kopper. Haige näis väga äritatud. Ust awades kuulsin tema hüüet: „Ära mõtle, Ethel, nagu võiksid ja mind petta! Ma tean, ja ainult ootad minu surma!“ Preili Kopper kohlus mind nähes. Andsin temale pakitse edasi ja teatasin, mis waja.

Sherlok Holmes ainult wangutas pead, kuid ei ütelnud midagi haige imelikkude sõnade kohta. Ta kõndis pikkade sammudega taas edasi-tagasi. Harry teadis, et niisugustel filmapilkudel teda ei tohi segada.

Äkitselt kuuludus kõlistamine. Ilmus preili Kopper.

— Mis teie tegite, preili Kopper, teie saatsite ju minu enese poolt antud rohu tagasi! — ütles Sherlok Holmes.

— See on võimata! Tegin just nii, nagu käsksite. Sila läks Dr. Harley ja andis uue rohu, mille esiteks wäikesele lauale ja pärast kappi peitsin, teie oma aga panin asemele. Täna hommiku võtsin rohu kapist ja saatsin teile.

— Mõistatus selgub lihtsalt! — arwas Holmes, — rohi wahetati uuesti ümber!

— Kes wõis jeda teha?

— Seda näeme warsti. Ma tulen teiega Broum-streeti, preili Kopper!

Holmes lufjus abiliselt ühes. Preili Kopper peatas ja ütles:

— Teie unustate enese wälimust muuta, mister Holmes!

— Praegu on see juba ülelõigatud. Muid asub tegemisele
Sherlock Holmes!

Nad istusid autosse ja veerand tunni pärast peatasid pro-
fessori maja ees.

Oli juba peaaegu pimedus kões, kui nad treppist üles
sammusid. Majas walitses ämarus.

Walbouthi seitsmetoaline korter asus 17-kordse majas,
korterist wiis trepp katusele asendatud aeda.

Lõstetool kandis neid 17. korrale. Ethel sammus ees,
et ust awada, kuid komistas äkitsest ja peatas. Sherlock Holmes
ruttas tema juurde.

— Siin lamab mingisugune kimp — kogeles neiu.

Holmes küürutas ettepoole ja lausus:

— See pole mingi kimp, see on Dr. Harley!

Ethel kiljatas ehmatusest. Suwitatuks kummardas ta
Harry kimpu waatama.

— Ta on surunud — arwas Holmes külmalt.

— Selles majas mässab mingi jala wõim — ütles Ethel.

— Ei — tähendas Holmes, — ta on lihtsalt põueodaga
surmatud.

Salapolitseinik tõusis sirgu ja lausus üksteisest, nagu
oleks leidus igasuguse huwi kaotanud:

— Peame ruttama, preili Kopper!

Kõigest kehast wäriseedes, astus neiu korterisse. Lemale
järgnesid Sherlock Holmes ja Harry.

Haigetuppa jõudes, nägid nad, et professor Flaks täiesti
liikumatast woodi kõrwal toolil istus. Proua Flaks ei awal-
danud mingit elumärki.

— Ma arwasin, et Dr. Harley tuli — ütles Flaks Etheli
poole pöörates. Waatas siis küsiwalt lähenewate salapolitsei-
nikkude otsa.

Sherlock Holmes astus haige juurde.

— Tõesti — ümises ta endomisi, — homme hommikul
oleks olnud hilja. Ta wõttis taskust wäikese pritsi ja torlas
haigele naha alla. Flaks tõusis püsti, tahtis salapolitseiniku
peatada.

— Mis teie teete — kirjutas ta, — mis see tähendab?

— Ma annan teie abikaasale wastu-kõhwiti — ütles
Holmes.

Flaks taganes üllatatult.

— Kes teie olete? Kas tahate ütelda, et Uda on kihwtitand?

— Nimelt! Selles olen kindel! Ma olen Sherlok Holmes!

Flaks sirutas salapolitseinikkule mõlemad käed.

— Teie ise? Ummugi otsin juhust teiega tutvuneda. Ma ei mõista, milles asi seisab. Kui teie aga kihwtitamist tõendate, siis pean uskuma. Kes võiks aga niisugust toledat kurtööd soetada?

— Dr. Harley! — vastas Holmes rahulikult.

— Kuidas? Dr. Harley? Teie käskisite teda juba vangistada?

— Ei ole enam vaja, herra Flaks! Teie peaksite aga enda manšhetisid vahetama: nad on teil verised!

Holmes pööras kõrwale. Prof. Flaks kiwines ehmatusest. Waatas enda manšhette.

— Tõesti, mister Holmes, teil on õigus! Mul jooksis nina verd. Uda kofkub verd nähes!

Flaks sammus teise tупpa.

— Olge head, tooge minule natuke wett katepejemiseks — palus Holmes.

Neiu lahkus toast.

Kiirelt otsis Holmes toa läbi. Wätkeise pildi tagant seinal leidis ta werise Jaapani põueoda.

Selsamal filmapilgul ilmus Flaks.

— Mis imeline mängukann teie käes on, mister Holmes? — küsis ta naeratades, — olge head näidake!

Salapolitseinik ulatas pistoda Flaksile, see puudutas nagu kogemata tema kätt. Sel filmapilgul tundis Holmes rahawat lööki, nagu oleks terve parem külj korraga halwatud saanud.

Käsi jäi rippuma, meeltekohtabel põles, filmad lippusid pealust wälja kibeda walu pärast. Harry tormas ülema juurde, arusaamatuses, mis temaga sündinud, nähes ainult walust moonutatud Holmes'i nägu.

— Mis juhtus, herra ülem?

Sherlok Holmes ohkas sügawalt.

— Ei midagi, ei midagi!

Flaks oli äkitselt kadunud. Temaga ühes ka pistoda. Kuid pilgu aja pärast ilmus Flaks teisest uksest, klaas wett käes.

— Teie kannatate liig wäsimuse all, mister Holmes, teil näib halb! Tooge wett!

Harry filmas Holmes'i, siis Flaks'i.

Nad seisid üksteise vastas, pilkudega üksteist puurides. Sherlok Holmes'i waade kiirgas ähwardusest, kuna Flaks'i filmades pilge, põlgatus ja ääretu ülbus helkisid.

— Kõik läks mööda, — ütles Holmes naeratades, — loodan, et proua Flaks homjeks paraneb. Müüd teatan politseile, et ta Harley surnukeha ära wiiks.

Kübarat wõttes läks ta Harryga koridori; neile järgnes preili Kopper.

— Teie peate siia jääma! — fofistatas salapolitseinik neiule. — Kirge lahkuge filmapilgukski haigetoasti! Teie oskate rewolwrit tarwitada?

— Kui waja, oskan!

Sherlok Holmes andis talle nägemataalt rewolwri ja neiu läks tuppa tagasi.

— Ka sina jääd siia, Harry, peida ennast wubusti sinna kappi. Kui waja, tormi preili Kopperile appi!

Harry ronis kapi taha.

Pimedusest ilmus neegri pea. Neeger awas ukse ja lastis Sherlok Holmes'i wälja.

Salapolitseinik hüppas autosse ja käskis kiirelt koju poole sõita. Murga taha keerates filmas ta teist autot, kes niisama kiirelt sõitis, kuid politseinik ei pannud seda iseäranis tähele.

3. peatükk.

Sherlok Holmes surmasuus.

Enda tuppa jõudes läks Sherlok Holmes lana juurde, et Broomstreetile, lähema politseibüroo telefoni nummert leida.

Kui Holmes raamatu kohale weidi kumardas, haaras teda seljatatagant kellegi raudne käsi kaela ümbert kinni ja surus tugewa jõuga.

Mõnel teisel korral oleks Sherlok Holmes'il korda läinud enda tugewa jõu tõttu wastast kõrwale paisata, kuid parem käsi oli Flaks'i korteris saadud lõugist alles nõrk ja liikus waewalt. Sellepärast ei suutnud Holmes wastu pidada: pealetungija muljus ta põrandale ja kattis näo millegiga kinni.

Sherlok Holmes kaotas meelemärguse.

Ülesärgates nägi ta end käte ja jalgadega ahju külge seotud olevat. Tal polnud kuidagi võimalik enda nuiakite jõudu tarvitada. Nõbrid olid nii pingule tõmmatud, et veri soontes vaevalt liikus.

Enda laua ääres nägi ta tundmata meesterahvast, kes telefoniraamatust midagi otsis.

— Mis teie teete? — hüüdis Sherlok Holmes, kes külma-vereliseks jäi, ehk küll teda mingi õudne eelaimdus valdas.

Tundmata pööras ümber.

— Ma otsin teie telefoni nummert, mister Holmes!

Õõdra nägu kattis must märke.

— Kes teie olete? — küsis Holmes karmilt, — mulle näib, teil poleks vaja olnud minu korterisse sisse murda!

— Seda tahtmist mul polnudki!

— Mis teil siis õieti vaja?

— Ma tahan teile tunni aja pärast kõlistada ja otsin teie telefoni nummert.

Sherlok Holmes heitis pilgu telefoni aparadi poole. Ta silmas kuuldetoru traadi küljes väikest klaasikest rippumas.

— Minule kõlistada? Mis jaoks? — küsis politseinik juba äritatult.

— Seletan kohe, — vastas märke, — ahaa! Waat, siin ongi see number. Tähenäide üles: 783.

— Ekspite, — ütles Holmes, — minu number on 912.

— See on mõttetu pettus, herra salapolitseinik! — vastas kurjategija jultunult, — niisuguste wiguritega lõbustage neid, kes teile aru poolest sarnased! Arge mõelge, leidub inimesi, kes teiega jandavad jõudu katkuda!

— See on olemas tagajärgedest! — arvas Holmes kuivalt.

— Seda tagajärge teie näidid ka varsti näete, — tõotas märke. — Nagu ma ütlesin, kutsun teid tunni aja pärast telefoni juurde. Pean teie tähelepanemist juhtima selle peale, et kuuldetoru külge on riputatud klaasike nitroglytseriini. Ma arvan, see juhib teie tähelepanemist warem telefoni peale, kui kõlistamine.

Sherlok Holmes wõpatas.

Ta sai aru, mis kurjategija walmistas.

— Näidid mõistate mind, mister Holmes? — küsis tundmatu pilkawalt naerdes. — Oleksin wõinud teile ka jalgade alla puit-

tata nabuke plüsfirohtu ja tahiga põlema jäädata, kuid taht ei tööta alati hästi. Võivad tulla ootmata takistused, kes võtavad minult lõbu homme ajalehtedest lugeda, et kuulus salapolitseiinik Sherlok Holmes on öösel enda vastu tahtnult teise ilma kolunud. Teid ootatakse siis ilmaaegu, mister Holmes. Teist ei jää tolmukübetki järele. Teie geniaalne peaaegu lendab õhuna laiali. Mis teie ütlete selle kohta?

— Mitte midagi! — vastas Holmes, piüüdes rahulikult jääda.

Kurjategija seletuse ajal kaalus Holmes enda äärmiselt hädaohtlikku seisukorda. Ta on korteris üksi, kõige kuratlikuma kurjategija võimuses. Harry ei saa appi tulla, sest ta ise jättis teada Flats'i korterisse. Kellegilt ei tea abi loota.

Jultunud hirmutades jätkas kelm:

— Näete, mister Holmes, on inimesi, kellele telefon ei meeldi. Kesköö ajal võib sind iga tuttav üles äratada. Mafskab ta hulga raha. Aga ta on siiski kasulik riistapuu. Teie teate, et nitroglytseriin plahvatab kergesti. Kui kell hakkab kõlisma, siis sünnitab ta elektrivoolu, mis traadi kaudu pudelisse pääseb. Kange lõhkeaine plahvatab. Näbal juhtumine tõesti? Kuid ma ei taha teid kauem külitada: lardan, et igavaks lähen.

Kurjategija kummardas pikavalt, pani salapolitseiiniku revolwri tasku ja sammus ukse poole. Peatas veel lävel:

— Arge unustage, mister Holmes: tunni aja pärast kõlistan. Teie teate ju, et New-Yorgi telefonid töötavad hästi!

Naeris saatanlikult ja kadus.

Tardanult lamab Sherlok Holmes mitu minutit. Kuid siis tõusid unesti elule tahtejõud ja energia. Ta hakkas aru pidama. Natse nõbrised lahti tõmmata ei õnnestanud. Väks küll forda neid weidi üle õlade wenitada, kuid wabanedada polnud kuidagi võimalik. Kurjategija oli osanud nii meisterlikult töita, et isegi Sherlok Holmes temalt võis õppida.

Glekker põles, nii et Holmes enda toas iga asja võis filmitseada. Wastasseinal tikats suur seinakell ja näitas keskööd. Meeleheitlikult waatas Holmes minutiseierit, mis pikkamisi, aga peatamatalt edasi libises. Kuuekümmne minuti pärast lendab Sherlok Holmes õhku. Et kurjategija enda plaani läide wiib, selle juures ta ei kahelnudki. Tupp ei jätunud kelm enese aratundmiseks mingit märki. Et oleks see ka midagi aidanud: pudelike nitroglytserini võis terve toa õhku lasta ja sellega olid kõik lõendused kadunud. Reegi ei saa kurjategijale kätte maksta.

Metsik wiha waldas Holmes'i. Uuesti katkus ta kõiðikuid purustada. Kuid ilmaaegu: ükski kõiðik ei katkenud.

Kell jõudis pool ühe kohale. Sherlok Holmes'i otfaesisele walgus külm higi, kuid hirmu ta ei tunnud. Juba mitmel korral waremalt oli ta surmale õppinud filma vaatama.

— Kas ta tõesti peab nii mõttetult surema? Mis saab siis proua Flaks'ist? Holmes teadis, et siin pole tegemist harilikku kurjategijaga. Siin näis nagu oleksid mitmed saladuslised jõud nõuks wõinud kuriteo wõitu pühitseda. Proua Flaks'i saatus oli põimitud mingisugusesse õudsete saladuste wõrku.

See mõte sündis Holmes'i ennast pilguks unustama. Uuesti kella waadates, nägi ta, et see juba $\frac{3}{4}$ näitas. Veel ainult weerand hund lõpuni...

Kes teab, kas ootabki kurjategija tunni lõppu? Talle wõis tahtmine tulla ka warem kõlistada? Igal sekundil wõis telefon kõljeda, ja siis järgneb kole plahwatus, mis lämmatab Holmes'i surmaeelse karjatuse!

Sherlok Holmes'i nägu kattis surru kahwatus, kurgus läks kuwaks, keel põles nagu kuumusest. Berespoonud paisusid, iga liigutus tegi niisugust walu, et Holmes hoigama pidi.

Kellaaietier liikus peatamata, minut minuti järele. Ainult wiis minutit jäi veel elada...

Salapolitseiniku mõtted hakkasid segi minema. Ta hakkas juba enda õnnetule seisukorrale anduma. Wälgutiirelt tulid kümned samasugused kimbatused meelde. Tema waimufilm nägi end wõitluses jultunud kurjategijatega, nägi enese kõrwal püssirohutünne, mis warsti plahwatama pidid, kuid ükski seisuford polnud nii lootusetu, kui praegune.

Ainult kaks minutit... lõpuks üks...

Kramplikku liigutusega pööras Sherlok Holmes pead. Tema leekiw pill tabas klaasi, mis endiselt liikumata kuuldetoru küljes rippus.

Weel pool minutit... mõned sekundid...

Dotamata päästmine.

Äkitselt kuulbus kõlin, teraw, kurjakuulutaw, ootamatalt õudne. Sherlok Holmes'ile näis, nagu käriseks pea neist kella helidest.

Jäi aga uuesti waikselt. Nitroglytseriin ei plahwatanud. Korraga kuulis Sherlok Holmes tugewaid löökisid ukse pihta, siis müra, ragin ja kellegi rutulised sammud.

Sherlok Holmes mõistis, milles asi seisab. Et kõlisenud telefon, waid uksekell. Üks paisati lahti, tупpa tormas Harry, ehmunult silmitsedes enda ülemat niisuguses seisukorras.

Sherlok Holmes tahtis karjuda, kuid ei wõinud ainuist häältkki teha.

Harry toibus filmapilk esimesest ehmatusest. Võikas kiirelt nõõrid katki, mis Sherlok Holmes' kõitsid. Salapolitseinik tormas telefoni juurde, sirutas käe kuuldetoru järele, kuid jalad nõrkesid; ta langes põrandale.

— Telefon! Plahwatus! . . . — hoigas ta.

Silmapilk tormas Harry telefoni juurde, lõikas traadi katki ja pistis pudeli weekruusi. Ruttas siis ülemat aitama. Sherlok Holmes sai pikkamisi, kui wert juba wabalt liikuda wõis, endise jõu tagasi.

Ta tõusis jalule ja sirutas liikmeid. Näojooned omandasid normaalse ja rahuliku ilme.

Holmes sirutas abiliselt käe ja lausus tasakesti:

— See oli kõige hirmsam filmapilk minu elus! Täna siin!

Harry tahtis midagi wastata, kuid kõlises telefon. Harry wõpatas, mõeldes, misjugused koledat tagajärjed oleksid olnud tema hiljaks jäämisel.

Sherlok Holmes naeratas. Ta oli juba üsna rahulik.

Salapolitseinik astus telefoni juurde ja ütles: Siin Sherlok Holmes!

Mõne sekundi jooksul ei kuulnud mingisugust vastust. Salapolitseinik kordas:

Siin Sherlok Holmes!

Vastuseks kuuldus vihane kirumine.

— Kes sind aitas: kurat või ingel? — küsis kellegi tülivihane hääl, — ma lootsin juba, et sinust ei jäänud märga kohtagi järele!

— Uhaa! Effisite, ma loodan, et varsti võin teid elektri-
toolile saata, kus teie tarwis ainuke õige koht!

Tundmata lastis veel mõned wandeidnad kuuldawale, millest aga Holmes hästi aru ei saanud. Siis kõlistati ära.

Sherlok Holmes kõlistas wihamata telefoni teeskjaama.

— Siin Sherok Holmes! Missugune number mind praegu wälja kutsus?

— Nummer 372! — kuuldus wastus.

— Oh! võite mulle teatada, kus see aparat asub?

— Ei ole, kahjuks, võimalik — teatati teeskjaamast. — Müüd, jüdadööl ei ole raamatuid käepärast, kus abonendid numbrite järgi tähendatud!

Sherlok Holmes hakkas seda numbrit filmapill enda telefoniraamatus otsima. Kuid see polnud kerge. Harry rebis poole raamatut enda kätte ja aitas otsida, kuid siiski lulus paar tundi, enne kui tarwiline number leiti, sest abonendid olid üles tähendatud tähestiku järele. Selgus, et number 372. aparat on prof. Skalf'i juures, 64. tänaval, nr. 92.

Sherlok Holmes tõusis üles, pani piibu suitsema.

— See oli tema!

Kes? — küsis Harry.

— Professor Flaks — wastas Holmes; — tema, nurjatul, on veel teine korter. Loe sõna „Skalf'i“ teisest otsast, jaad sõna „Flaks“. Ma pole aga veel jõudnud küsida, missugune õnnelik juhus sind siia tõi, arwan, et sa Flaks'i põgenemist märkasid,

— Nii on järgmine: Pool tundi peale teie lahkumist Flaks'i majast, ilmus preili Kopper korridori ja üttles meelega, nii, et kuulda mõisid: „Kuskil pole beda leida!“ Ta hõikas minu korda Flaks'i ja teenert, kuid kumbagi polnud majas. Arwasin kohe, et midagi uut septsetakse. Ronisin kapi tagant wälja ja otsisime preili Kopperiga terve korteri läbi. Flaks oli

kadunud. Nii andis lihtsalt seletada: sel filmapilgul, kui teie korridori tulite, jõudis Flaks tõstetoolil juba alla. Nii läks tal korda enne teid siia peafeda.

5. peatükk.

Kurjategija jälgil.

— Ruttame, Harry! Võta jalgrattas ja sõida 64. tänavale.

— Hea küll! Mis ma seal pean tegema?

Natuke järelemõeldes seletas Holmes:

— Võta enesega kaasa pooltofinat politseinikka lähemast büroost ja tungi nr. 92 majasse. Ma ise tulen sinna varsti. Kui sul korda läheb kurjategijat tabada, siis arvan, et kuuest politseinikust jatkub.

— See oleks suurepäraline, herra ülem — rõõmustas Harry ja ruttas tänavale.

Ka Sherlock Holmes läks wälja, wõttis oma mootorratta ja sõitis otsekohe Broum-streeti.

Salapolitseinik ajas uksehoidja üles ja istus tõstetoolile. Uksehoidja tahtis midagi seletada, kuid Holmes ei hakanud kuulama waid kiirustas ohjeteed 17. korrale.

Rõõustas. Nüüd ei awanud keegi.

Rutusti rõhus Holmes wastu üht, see andis ragisedes järele ja prahwatas lahti.

Salapolitseinik sattus pimedasse korridori. Kohades leidis elektrikeraja; tuba lõi walgeks.

Kuskil polnud inimese hinge.

— Preili Kopper! — hõikas Sherlock Holmes, aimates mingit õnnetust.

Wastust ei tulnud. Salapolitseinik tormas haigetoa ukse juurde.

Lundus eloroomi ja eetri wastil lõhn. Põrandal filmas Holmes preili Kopperi, kes nagu jurnu lammas, tema kõrwal oli suur eloroomiga läbiimbunud rätik.

Woodi aga seisis tühi. Proua Flaks oli kadunud.

Rõõige pealt awas Holmes akna, et tuba kuulutada; kandis

siis preili Kopperi akna juurde ja püüdis meelemärkusele äratada.

Alles weerand tunni pärast awas õnnetu filmad.

— Teie tunnete mind? — küsis Holmes.

Arusaamatult filmas ta salapoliitseinikku. Siis aga omandasid ta näojooned harilikku ilme.

— Müüd tunnen. Teie olete mister Holmes.

— Kus on proua Flaks? — küsis Holmes äritatult.

Preili Kopper pööras pea woodi poole ja kiljatas:

— Kuidas! Ta on kadunud?

Kas teie seda ei teadnud?

— Koguni mitte! Mäletan ainult, et siis, kui teie abilise ära läks, istusin ma haige woodi juurde walwama. Võimalik, et wäsimuse pärast juikusin. Aktiivelt kahmas mind keegi seljatangant kinni. Panin wastu, niipalju kui jõudsin, kuid minu näole suruti eloriformiga imbunud rätik, millest meelemärkuse kaotasin. See on kõik, mis mäletan.

— Kõik jee sündis peale seda, kui Flaks minu juurest tagasi tuli — tähendas Holmes. — Seda poleks ma kunagi oodanud. See Flaks on kehastatud kurat ise

— Mis teie sellega tahate ütelda? — küsis preili Kopper imestanult, suuril silmil Holmes'i otsa waadates.

— Ma tahan sellega tõendada, et professor Flaks on üks 20. aastajaja kõige juurematest kurjategijatest! — wastas Holmes, — kuid nüüd tulge minuga kaasa, preili Kopper! Võib olla, läheb meil korda weel kõlwatut kuritööd takistada!

Tubadest läbi minnes, läks Holmes neinga seltsis töstetoolile ja lastis alla.

Uksehoidja seisis enda kohal.

— Kas nägite teie professor Flaks'i? — küsis Holmes.

— Nägin küll! Umbes tund aega tagasi, läks ta ühes abikaasaga välja. Kaasas oli suur sumadan. Ma tahtsin seda juba kohe ütelda, kuid teie ruttasite nii, et ei jõudnud sõnagi lausuda.

Sherlok Holmes'i waade puuris uksehoidjat.

— Läks abikaasaga ühes? See tähendab, ta kandis abikaasat kätel?

— Ei, abikaasa läks mister Flaks'i kae alt kinni hoides. Kulitsal ootas neid auto, mida mind juba warem kästi kohale toimetada. Selles autos nad sõitsidki.

— Kas teie olete kindel, et just proua Flaks'i nägite?

— Muidugi! Ma tunnen teda ju hästi. Ta elas selles majas lapsest saadik. Randis rohelist siidikleiti, mida juba waremalt olen näinud. Nägu kattis tihhe loor.

Sherlok Holmes naeratas ja ütles:

— Tellige telefoni kaudu auto siia.

Wie minuti pärast seisis auto trepi ees.

64. tänavale, nr. 92! — käsutas Holmes. Kiirelt!

Poole tunni pärast peatas auto tähendatud maja ees.

Wärawa juures seisis politseinik, kes kätt mütsi äärde tõstes termitas.

— Kas otsisite maja läbi?

— Ja, mister Holmes. Kuid midagi ei leidnud!

— Minu abiline on alles üleval?

— Ja, ta ootab teid!

Maja tagumises tiivas asus professor Skalf'i juur laboratoorium. Terwe ruum, läheduses olevate kahe toaga, oli täidetud igasugustest aparatidest ja instrumentidest, mis keemikerile ja inseneerile waja.

— Otsisime kõik kohad läbi — ütles Harry, tähendades wie politseiniku peale, kes seina ääres seisis, — kahtlemata oli professor Flaks siin, kuid jõudis ära kaduda!

Filma, et midagi oleks lausunud, otsis Holmes terwe laboratooriumi läbi, tema filma cest ei jäänud midagi warjule.

— Professor Flaks on nähtawasti agaralt elektrikatseid teinud — ütles ta preili Kopperi poole pöörates, kes kohmetult kesk laboratooriumi seisis, — iseäranis on siin rohkesti induktiivmasinaid. Olge ettewaatlik, preili Kopper! Ärge puutuge traatide!

Waevalt jõudis Holmes jeda ütelda, kui üks politseinikudest karjatases pörandale kukkus.

— Ütle sin, et olge ettewaatlik! — tähendas Holmes noomikalt.

Harry ruttas politseiniku aitama.

— Ära mine talle ligi! — käsbis Holmes. Kuskilt juurest kastist wõttis Holmes kaks gummifinnast ja tõmbas kätte. Tiris siis politseiniku traatidest kaugemale, kuhu see jalgupidi olt jattunud. Onnetu nägu oli rohkeaks muutunud ja nii moonutatud, et enam inimese sarnanegi polnud.

— Surnud! — ütles Holmes. — Jmestan, et enne minu

tulekut juba õnnetust ei juhtunud. Igal pool seisivad elektri-
patareid. Glask näib omas asjas meister olemat. Teda peab
karmima ja ühtlasi imestama kui ojavat leidustajat! Temal on
korda läinud tugewat galvaanivoolu wäikesteesse patareidesse
koondada. See leidus on määratu tähtis neile, kes seda ini-
moesjoo kasuks tarwitaksid, kuid professor Glask tarwitab seda
enda kuritegude kordaminekuks! Teate nüüd, mil kombel
Uba wend elu kaotas? Selles polnud wälk süüdlane. Glask
juhtis õnnetu peale elektriwoolu. Peab arwama, et Glask
temale mingi põhjusel waskkilpi näitas ja seda ühendustraa-
dina tarwitas, et noortmeest surmata. See kurjategija ei wali
abinõusid: ta tarwitab kihwti ja elektriwoolu sedamööda, kui-
das waja!

Holmes awas ukse kõrwalolewasse tuppa. Minuti kümne
pärast tuli ta sealt wälja, siidist peakate käes.

Seda nähes hüüdis preili Kopper imestanult:

— See on minu sõbranna õõsine peakate!

— Ma leidsin ta sealt, — wastas Holmes kurwa naera-
tuslega.

Preili Kopper hüüdis ehmannult:

— Minud midagi teie ei leidnud,

— Weel mõned instrumendid! Oleksin rõõmus, nende ots-
tarbet teistsugusena näha, kui mõtlen.

Tunnete seda üleswõtet?

Holmes näitas prilli Kopperile noore kreoli weini pilti,
mis näis kena ja inetu ühtlasi. Tema korrakikkude joontega
nägu wõis illegi ihuaks nimetada, kui tundelik sun karmiduse
muljet poleks rikkunud. Haruldajelt juurtes silmades hehkis
ääretu kirg. Torebad mustad juuksed langesid tihedate lokkidena
paljastele õladele.

Kaua waatas preili Kopper pilti ja wõpatas.

— See on ju meie teener, mister Holmes! — wastas ta
piirita inestuses.

— Teie ei teadnud kaheldagi, et ühe katuse all proua
Glask'iga niisugune kardetaw naisterahwas elab?

Sõidame wiibimata selle kreoolase juurde, ma loodan, et
tema kaudu õheteed Glask'i enese juurde jõuame!

Salapolitseinik tahtis weel midagi ütelda, kuid wakkis kor-
raga, põnewalt silmitsedes ühe kappi, kus seisis pergament
paberiga kaetud ja wakkja wedelikuga täidetud klaaspurk, milles
mingi finakas-punane asi ujus.

Sherlok Holmes wöttis purgi kapišt. Tema nägu wöttis lohutamä ilme.

Vähenes Harry ja waatas tählpamelikult piirituſes ſeiſwat lihätükikeſt.

— Kõbe leidus, mister Holmes! Mis ſee on?

— See on inimeſe keel, — waſtas Holmes waſtikult ja aſendas purgi kappi tagaſi.

Päewapilti taſtu peites käftis ta poliſeinikka enefega kaasa tulla.

— Kõige pealt on waja leida, kus ſee Kreooli neiū elab, — arwas Sherlok Holmes. — Ma uſun temal on niſſama, nagu prof. Flaks'ilgi weel teine korter New-Yorgis. Kahtlemata etendab tema ſelles koledas draamas filmapaiſtawat oſa.

Sherlok Holmes jõitis oma kaaslaſtega autos Kanaalſtreeti.

— Kuidas teie Kreooli neiū adreſſi teada ſaate? — küſis preili Kopper.

— Kanaal-ſtreetis elas päewapiltnik, kelle juures Kreooli neiū ennast üles wõtta laſtis, — waſtas Holmes, — ma arwan, tema teab adreſſi.

Umbes kella 4. paiku peatas auto päewapiltniku maja ees. Sherlok Holmes kõlistas. Waatamata ukſehoidja proteſtidest, tungis mister Brauni korteri ja kõlistas tugewasti.

Lõpuks ilmus päewapiltnik iſe.

Sherlok Holmes näitas tema pilti.

— Tunnete jeda neiut?

Päewapiltnik filmiſes üleswõtet tählpamelikult ja sõnas lõpuks:

— Tunnen! See on koegi preili Klazell, kes ſiin lähedal elab Madissoni tänawal, maja nr. 40, kuwendal korraval.

— Dien teile wäga tänulik, — ütles Holmes ja ſammus autosſe tagaſi.

Wite minuti päraſt peatas auto Madissoni tänawal, maja nr. 40 ees.

Sherlok Holmes ſammus ees, temale järgneſid preili Kopper, Harry ja poliſeinikud.

Kõlistamiſe peale ei ilmunud kedagi.

— Tuleb ukſ ſiſſe murda, — arwas Holmes.

Wiis poliſeinikku ſurusid ukſe pihta, mis ragiſedes hinge-delt maha lendas. Kui nad kõik korraga tahtſid korteri tungida, peatas Holmes.

— Teie ſelſimiehe ſurni ſurnis teid ettemaatuſele! — lau-

jus Holmes, wõttes revolwrit pihku ja sammudes etewaatlikult korridori.

Temale järgi hiilised ka politseinikud.

Ruskil ei kuulnud ühtegi häält. Terwe majaford seisis wakkfekt nagu haud.

Etewaatlikult awas Holmes esimese ukse, pistis revolwri praod wahese ja lasi siis ka teised tuppa.

Hommikueha walgustas koduselt sisseseatud tuba, milles aga eksootiline maisje tundus. Ruskil ei liigutanud keegi, kuid seskoja ukse wastas istus keegi meesterahwas. Näis, nagu magaks ta; pea puhkas tooli seljatagusel.

— Hei, wõtte waemaks üles tõusta! — hõikas wanem politseinik.

Sherlok Holmes lähenes kollaka näoga mehele, kes wälk-muse järele aasta wiiekümmene wõis olla.

Holmes waatas teda kummardades.

— See mees on surinud, — ütles salapolitseinik. Pistoda, willega ta tapetud, seisab alles südames!

Holmes'i saatjad lähenesid õudse hirmuga.

Surmu westi kohalt paistis otsapidi toredasti nikerdatud pistoda pea. Weri tardus kaduma riietel.

— Temale tungiti selja tagant kallale, — jatkas Holmes, — nähtawasti oli ta kreoolase juures oma inimene.

Salapolitseinik otsis furnu taskud läbi. Sel filmiapilgul, kui salapolitseinik furnukeha puutus, weeres see kui kiwi põrandale. Holmes wõttis furnu taskust rahakoti ja awas selle.

— Mingisugune pass! — ütles Holmes; järelwaadates watas ta selle preisi kopperile.

See luges walgusti:

— Jakob Walbouth!

Neiu pillas passi põrandale ja waatas kohkudes Holmes'i otsa.

— Mina ei saa siin enam millestki aru, mister Holmes! Nagu hirmus unenägu on see kõik!

— Rahjuts on meil tegemist tõise eluga, — wastas Holmes.

Salapolitseinik murdis nurgas olewa kirjutuslaua laeka lahti. Gull kirjased ja paberid puderes põrandale. Kiirelt hakkas Holmes nendid filmitsema. Pildus kirjased üksteise järele paberilornwi. Korraga peatas ta, sõnas:

Mji hakkab selguma, preisi kopper! Kinnake, misuguse kirja jat kreooli neiu:

„Arusaamatu, miks teie viitvitate nii kaua? Senniajani ei tea teegi tahtlustada, ja ei võigi tahtlustada, kui viimane seda sama teed läheb, nagu esimesedki. Meie tingimine jääb maksma: kui asi joones, saate sajast viiskümmend. Ustuge tegemusesse, kui teie ei taha, et ma ise seda teen.

J. W.

Mis see tähendab? mister Holmes.

— Arvatavasti tähendab „J. W.“ „Jakob Walbouthi“!

— J. W.! kordas neiu, — minu sõbranna isa nimi oli Jack... Euid mul tuleb meelde... Mu Jumal, on see võimalik? Ma huulisin, et aastat kolmkümmend tagasi Walbouthi wend sõitis Afrika kalliskivi kaevandusesse ja kadus sinna jäljetult!

— Arvatavasti tema see ongi, — arvas Holmes, — et ta kiri tema kirjutatud on, siis näete algavat sin budse draama uut waatust.

Korter seisis koos 6 toast, kus uudishimulised politseinikud ringi waatasid.

Sherlok Holmes tahtis midagi ütelda, kuid äkitselt kuuldus viimastest toast metsik kisa.

— Jälle walmineb õnnetus, mister Holmes, — ütles neiu Kopper kõigest kehast wärisedes.

— See kisa ei tule meie kaaslaste poolt, — seletas Holmes.

— See kisa tuletab metslooma meelde!

Harry tormas tuppa.

— Tulge ruttu siia, mister Holmes! uskumata asi! Sherlok Holmes ja preili Kopper ruttasid Harry järele. Politseinikud tahtsid Walbouthi keha ära wiia, kuid lasksid ta uuesti toolile ja seisis nüüd üsna nõutalt.

Selgus, et ühe seina külge oli puur tehtud, kus sees inimene istus, keda ainult räbalad katsid. Tema huultele lasus waht, filmad olid were karwa punnis. Ta lasi midagi meifikut bantfu ja küünistas ise enda keha.

— Ma ei wõi seda näha, — ütles üks politseinikudest, — lubage, et ära lähen, mister Holmes. — Selle järele kadusid ta teised.

Preili Kopper kattis näo kätega.

Ka Harry ei kannatanud ja läks toast wälja.

— See on keegi nõdrameelne, — ütles Holmes. Tähepanelikult puuri waadates, leidis Holmes kuskilt ufse, wõttis siis taskust priisi, millega ford proua Glask'ile oli wastuhüwanud ja lähenes puurile. Preili Kopper peatas teda.

Jumala püra, ärge mingel! Ta surmas Reid!

— Seda näeme veel, — vastas Holmes rahulikult, — see inimene on õnnetuks tehtud. Glask andis temale sedasama kühvi, millega enda abikaasatki tahtis surmata, ja kaotas selle inimeses kõik kultuura tundemärgid.

— Kumagi pole ma seesugusest kihwtist kuulnud! — tähendas preili Kopper.

— New-Jorgis tunnemead seda kihwti ainult kaks isikut. See leiti Manango jõguharus neegrite poolt Afrikas. Eendatavse koguni, et see kihwt valmistatavse muinasjutulisest loeb, mis üks ainus lord witelümne aasta sees õitseb ja mis „Samuramiks“ nimetatavse.

Enne mind ei tunnud Europas keegi seda kihwti. Ma sain tähendatud kihwti olemasolemisest kellegi keise kaudu teada, kellega selles Afrikas reisisin. See oli Dr. Harley!

— Peale teie kahe ei tunnud seda kihwti keegi?

— Mitte keegi! Müüd mõistate, mispärast Glask Dr. Harley ära tappis. Ta sai Harley'lt selle kihwti, kuid tahtis ainult tema omantik olla. Peale seda teadis Dr. Harley kõiki Glask'i kurkõid ja viimane tahtis teda rutemalt teelt ära koristada. Müüd ma jõudsin Dr. Harley'le ette sellepoolest, et paljude katsete järele, mis aastaid kestsid, waskkihwti leidisin „Samurami“ kõrvaldamiseks!

Sherlot Holmes awas puuriukse ja astus õnnetu juurde. See mõmises vihaseft ja tormas salapolitseiniku kallale.

— Ka professor Glask'i õhwer! — mõtles Holmes, kahmas hullumeelse läbist linnu ja surus ta põrandale, surus siis kiirelt priitri talle paremasse kätte. Peale seda lastis ta meeletu tahti ja hüppas puurist välja.

Wastukihwt mõjus filmapilkselt, nagu arwatavasti ka kihwt ise. Õnnetu jättis kühendamise, wajus põrandale ja jäi tikka waikemaks. Nägu muutus loomulikuks.

Tuppa tulid politseinikud ja waatasid nagu imetegu. Korraga sõnas üks ootamatalt:

— See on ju notaarius Klifford!

Sherlot Holmes waatas küsiwalt.

— Just tema, mister Holmes, — jatkas politseinik. Tunnen teda isiklikelt. Umbes kuu aega tagasi kadus jäljetult, keegi ei teadnud, kuhu. Teda oliti ternes New-Jorgis. Tunnen teda hästi!

Õnnetu wang tõnfis juure waewaga üles ja tuli puuri-

wõre lähemase. Silmad olid tal hoopis teistjugaused, kui enne; nendes hekkis ääreta mure ja meeleheide.

Sherlok Holmes lasi õnnetu puurist wälja. Teda koobile asendades ja enda palituga lattes, küsis Holmes: Teie saate nüüd kõigist aru, mister Altford?

Notaarius nokutas peaga.

— Jutustage, mis teiega juhtus!

Kuid notaarius ei wastanud midagi, ainult nõrgad hääled kuuldusid tema huultelt.

Sherlok Holmes'i nägu muutus. Ta pööras notaariuse näo nii, et walgus otse suhu tungis.

— Tema keel on ära lõigatud! — hüüdis Holmes. — Kõle!

Sherlok Holmes kästis notaariuse kuskile Wainikusse wita.

Selle aja sees läks juba täiesti walgeks.

— Teie olete nüüd wabad! — ütles Holmes politseimeestele. Need wiisid notaariuse ukse poole. Üks ruttas juba telefoni juurde, et haigetõlda kutsuda.

Kohale jäid Sherlok Holmes, Harry ja preili Kopper.

— Ma arwan, et teie koju lähete — sõnas ta neiuale, kes kahwatult seisis, — see mis teie wiimastel päewadel nägite, wõib kõige kõwemaid närwisi wapustada.

Neiu tegi eitava liigutuse.

— Ei, mister Holmes, palun teid wäga, et teie mind koju ei saada! Teie teate, et mina just asja algatajaks olin. Rappest saadik oleme Aldaga südamesõbrad. Lubage mulle osa wõtta nende kurjategijate otjimiseft, muudu ei ole mul minuitki rahu! Usun, et saan olema wahwa ja truu abiline.

Sherlok Holmes sirutas neiuale kae ja naeratas nõrgalt.

— Kardan ainult, et kõik meie hoolitijused proua Flaks'i kasuks hiljaks jääwad!

— Urge rääkige nii! Andke ainult sädemeke lootust!

— Nüüd oleme jäljed kaotanud — tähendas Harry, — kuhu meie siit läheme, mister Holmes? Ma arwan, kurjategijad on ammu kadunud!

— See ei tähenda weel, nagu oleksid nad hädaohust wäljas — waidles Holmes, — ma loodan nusi jälgi leidma. Mut on mõned andmed!

— Mimest?

— Pange tähele neid põhjusid, mille pärast nii palju tapmist toime pandi! Mis on siin peateguriks?

— Rahal

— Nimelt! Kas teie juhtumisi ei tea, misjagukses pangas on proua Flaks'i raha?

— Peapangas Broud-streetis!

— Wiibimata sõidame sinna— ütles Holmes. — Auto wotab trepi ees.

Bank oli juba kaks tundi enne politseinikkude tulekut tinni pandud.

Sherlok Holmes läks objektohe kassahoidja juurde ja küsis:

— Ma olen Sherlok Holmes! Kaelakohtulistel põhjustel on mul teilt teateid waja. Kas on teil proua Flaks'i warandus hoiul?

— Oli hoiul! mister Holmes — wastas kassahoidja.

— Kuidas nii? Millal ta wälja wõeti?

— Täna hommikul, kaks minutit peale kassa awamist. Raha wõttis professor Flaks isiklikult wälja.

— Kas teie tõesti minust aru ei saa? Flaks ongi see burjategija, keda otsin!

— Aga kuhu jääb proua Flaks?

— Ta on tapetud!

Kassfir naeris.

— On aga teid üle triumbatud, mister Holmes! Täna hommikul nägin proua Flaks'i enda filmadega!

— Just teid on nad armetult petnud! Wõimalik, et kelm proua Flaks'i moodi riides oli, kuid see polnud tema!

— Aga mina ütlen, et nägin proua Flaks'i. Ta istus autos.

— Eooriga nägu kaetud?

— Koguni mittel! Pausa nägu waatafin.

— Oli mustanahaline? — lausub Harry waele.

— Teie lubate mind pilgata! Wõi armate, et Ameerika proua lihtsalt neegrinaisterahwaks wõib muutuda?

Harry kehitas õlgu ja pööras kõrwale.

Sherlok Holmes jatkas:

— Teie ei wõtnud kõiki tõelusiid armesse, herra kassfir! Kui teie oleksite kõik selle läbi elanud, mis meie, siis saaksite meie waatekohast aru. Ütelge, oli autos weel keegi teine daam?

— Ja, üsna terna Krevoli neiu. Teda wistist armabki teie kaaslane proua Flaks'iks?

Holmes mõtles natuke, pööras siis preili Kopperi poole:

— Ma olen täiesti nõuta! On küll aimdus, kuid ei wanda seda oletada.

Pööras uuesti kassahoidja poole:

— Oli proua Flaks'il suur warandus?

— Summa piisib mister Walbouthi surmast saadik muutmata. Terwe warandus oli kokku 15 miljoni dollarit.

— Ja kõik see warandus wõeti pangast wälja?

— Ja! Mister Flaks näitas ette nõudmise, mis tema abikaasa poolt oli alla kirjutatud.

— Selle nõudmise põhjal andsite terwe summa wälja?

— Muudugi! Mispärast siis mitte? Meil on proua Flaks'ilt umbes 40 allkirja. Kõik täpisealt ühesugused. Täna ettepanud allkirjaga nõudmine on täiesti õige, selle eest wõin pea pandiks panna. Peale selle, nagu ma juba tähendasin, istus proua Flaks ise autos.

Jutuajamise ajal panid teised pangoametnikud kassahoidja ärewust tähele. Selgus, et kõik olid ühtemoodi proua Flaks'i autos istumas näinud.

— Ehk oli see wahakuju? — tähendas Harry.

Kuid pahane kassahoidja salwas wahale, et ta wäga hästi wahakuju elawast inimesest oskab lahutada.

— Arwatavasti oli proua Flaks'il üsna haiglane nägu? — ütles Holmes nagu endamisi.

— Seda ma pole ütelnud — seletas kassahoidja, — wiimase ajal oli tal jagedasti haiglane wäljanägemine.

Sherlok Holmes kehitas õlgu ja küsis:

— Kas teie ei tea, kuhu auto sõitis?

— Ta sõitis Broad-streeti mööda — wastas kassahoidja, — kuhu sealt edasi, ei tea.

Sherlok Holmes tuli oma kaaslastega pangast wälja ja hakkas tänawal teateid koguma, kuhu auto wõis sõita. See toimetus tundus raske. Selgus, et autot mitmes linnaosas tähele pandi. Mitu inimest, kes proua Flaks'i isiklikult tundsid, tõendasid, et teda nägid ühes abikaasaga, kes autot juhtis.

Auto jäljed kadusid siinpool Hudsoni jõge.

Suurjategijate tagaajamine.

Sherlot Holmes, Harry ja preili Kopper istusid autoreisijate ülikondades ühes kõige peenemas restoranis New-Yorki läänepoolses osas.

— Arvate teie, mister Holmes, et Flaks kõik need kurtööd jellepärast on toime pannud, et Uda warandust kätte saada — küsis uue Kopper.

— Kahtlemata! Mulle näib aga, et see idee temal jüüsti kõrwaline oli. Ma usun, et Walbouth, kes esimesena kadus, loomulikku surma suri. Tema wend Jakob, kes arwatavasti kuskil New-Yorgi lähedal elas, sai surmasti kuulda. Ta uuris wälja, kas on ta ainuke pärija wõi mitte. Selgus, et kadunu terve waranduse oli enda perekonnale pärandanud. Siis tahtis Jakob Walbouth terwet „brilljantide kuningat“ warandust kätte saada. Tema tutwunes prof. Walbouthiga, kes Uda peigmehena sagedasti Walbouthi majas käis, ja Flaks, kes siis juba Kreooli neiega tuttaw oli, awaldas nõusolemist, aidata kadunu warandust kätte saada. Jakob pühendas Flaks'i perekonna saladustesse niipalju, kui ta ise neid tundis. Kuid nüüd küpses Flaks'il uus mõte. Ta otsustas ise warandust püüda. Nähtawasti andis kadunu lesele nõu, et see endale rahustawat rohtu lajeks naha alla pritsida ja pritsis selle asemel lihwti, mis hullumeelsuse tekitas ja 17. korra aknast sundis wälja hüppama, nagu rääkisite, kuid selle juures polnud Flaks sugugi nii lohkunud, nagu kõrwalt näis. Wõib oletada, et Flaks teda koguni enda wastu tahtmist sundis aknast wälja hüppama, wõib olla kunsttunes. Siis asus Flaks mehi teelt koristama. Noore Walbouthi surmas ta kange elektri woolu abil, mis iseäranis salapäraliselt walmistatud aparaadi kaudu toime pandi. Flaks püüdis, et kahtlust kõrvaldada, kõiki perekonnaliikmeid igaahtige isesugusel wiisil surmata. Nüüd oli waja teist wenda kõrvaldada. Flaks wiis nooremehe lamina juure, teda ennem selleks hüpnotiseerides; wõib olla, tungis ka lihtsalt kallale ja peitis surnukeha laminaasse, lootes, et sealt surnukeha keegi ei leia. Udat kosides,

Jät ta terwe waranduse walitsejaks, mis aga jiski Ameerika seaduse järele proua Uda omaks jäi.

— Siis tarwitas ta kihwti, et ka Udat talistujena teest kõrvaldada — arwas preili Kopper.

— Kahtlemata! Flaks tahtis ise 15 miljoni ainuõigus- liseks omanikuks saada. Dr. Harley oli tema nõumees. Wi- mane andis Udale kihwti aegapidi, et see äkitselt ei sureks. Tähtis oli ka see, et mitte kahtlust äratada.

— Mis otstarbel tapeti Jakob Walbouth?

Kahel põhjusel: esiteks tahtis Flaks teda sellesama ees- märgiga ära koristada, nagu Dr. Harley, kii, ja teiseks oli tal tahtis, kõigist tunnistajatest wabastada. Targasti mõeldud. Flaks kaotab alati oma kaaslased. Mulle näib, et siin weel teine põhjus suurte osa mängib. Ma arwan, et Jakob Walbouth kuskilt teise testamendi nõutas, wõib olla, oli see kogu eht, wõib olla ka mitte. Flaks kartis selle testamendi awomist, mis notaarius Riffordi juures hoiul oli. Ma mõt- len, see teine testament oli esimese lisandus, ja selles määrati Jakob kaaspärijaks. Wõib olla, määrati talle kogu ni suur summa. Flaks otustas, et Jakob Walbouthi näol uus talis- tus waranduse fättesaamise teele ilmus. Sellepärast kutsusti Areooli neiu ta enda korteri ja furmas seal ära. Jät weel notaarius järele, kes testamendi saladust tundis. Jääb aru- jaamatuks, miks Flaks teda ei furmanud. Wõib olla, tahtis ta notaariust mingi uue kuritöö jaoks tarwitada. Kõlmatu kurjategija wõitis aga õnnelt rääkimise wõimaluse — lõikas teele suust wälja.

— Arwate teie, mister Holmes, et pangatšheff, millega raha wälja wõeti, tõesti Uda poolt oli alla kirjutatud?

— Ei kahtle selles. Wõimalik, et Flaks enne seda hai- gele mingisugust rohku andis, mis teda meelemärkusele tõi. Ei tarwitunud suurte waewa, Udale nõu anda, raha pangast wälja wõtta, sest see awaldas juba meelenõtruse tundemärka.

— Aga kas teie arwate, et täiesti haige inimene korraga wõib terweks saada?

— Seda ma ei usu! See tähendaks imetegustid uskuma! — preili Kopper.

— Uda sammus ju majast wälja, nagu ussehooidja jutus- tas! Kuidas seda seletada?

— Täiesti õigel! Kuid küsimus on jelles, kas Uda ise trepist alla tuli, või kanti teda sumadani.

— Aga kes oli see naisterahvas, keda uksehoidja proua Uda's pidas?

— Krevoli neiu tiheda loori all!

— Kuid panga juures oli Uda ilma loorita, termelt paarkümnend ametnikku tõendavad, et nad proua Flaks'i oma filmaga nägid!

— Ma ei mõtlegi, et nad ekhfid!

— Tuleb wälja, et aige Uda sumadani sees majast ära wõidi ja termena jälle autosse ilmus?

— Arwan, et nii oli. See paneb nüüd rohkem kartma, kui investama. Kõige rohkem üllatab mind professor Flaks'i moonutamise osawus. Sarnast osawat näitlejat pole ma kunagi märganud. Mäletate, kui meisterlikult ta ennast Broumstreetis häigetöas ülewal pidas? Mulle näbi, see lurjus wõib päewa jooksul mitmes maskes üles astuda ja kunagi ei jattu segadusesse. Sellepärast need kurjategijad just hädaohlikud ongi, et nad eneste tunnete üle hästi walitsewad.

Preili Kopper tahtis midagi küsida, kuid teda takistas sisseastumise autojuht. Ta ilmus kahe isiku saatel, kes endid salapolitsei agentidena tutvustasid.

— Meid komandeeris siia politseiülema — seletas üks nendest, — meil läks korda teada saada, misjuguses sihis kadus otfitaw auto. Jäljed wiivad otsejoont New-Yorgi osariigist läbi Suurte järwede poole. Teated saadi telegraafi teel.

— Sellest on küllalt — wastas Holmes üles tõustes. Kas jatte teada, misjugusest linnadest auto mööda sõitis?

— Arwame, et põgenejad Chikagoni piirawad pääseda. Holmes nokutas peaga.

— Nii arwan ka mina. Küsis siis abilijelt: — Kas on kõik walmis?

— Kõik!

Sherlok Holmes küsis autojuhilt:

— Kas tulite uue autoga?

— Nii mister Holmes! See on esimehe klassi Danley, seitsmekümne hobuse jõuline.

— Siis wõime tagasi ajamist algada. Teie, mister Foks, olete Reifeldti salade koolist?

- Just nõnda, mister Holmes. Võpetasin kursuse poolteise aasta eest ja sain politsei juurde komandeeritud.
- Ühes sellega olete osav autojuht?
- Ma juhtisin politseiauto.
- Kui kiirelt võite sõita?
- Selle järgi, kas sõit vastutusega või ilma?
- Ilma vastutusega!
- Siis võib ajada kunni kaksjada wersta tunnis.
- Wäga heal sõitke võimalikult kiiresti. Meil tufeb prof. Glaks kinni püüda, enne kui ta uusi kuritöösid jõuab toime panna.

Seltskond sammus restoraniist välja. Maja ees seisis tore võidusõidu auto, mis tsegi möödaminejate tähelepanu äratas. Punane wärw kiirgas sügisele päikese käes. Tüüri juures oli kaks istekohta, tagapool weel kaks. Nendest kaugemal kinnine ruum, kus võis magada või einet wõtta.

Salapolitseinik, autojuht, preili Kopper ja Harry istusid autosse, kuna agendid ära läksid.

Vinnaist välja jõudes hakkas Joks sõitu kiirustama. Auto tormas noolena edasi! Kuid tee polnud kerge. New-Jorgi ümbrus on rikas orgudest ja mäekühmadest. Esiteks sõitis auto Hudsoni jõe kallast mööda, siis keeras Newburgi linna, kus oli waja teateid koguda. Selgus, et Glaks sellest linnast oli läbi sõitnud ja pärast pahemale poole keeranud. Auto kihutas nüüd Delavari jõe sähis.

Sherlok Holmes peatas ainult selleks, et teateid koguda. Ta istus ise autojuhi kõrwal, kes nüüd otse raidkaju taoline välja nägi. Kiire sõit nõudis hiigla jõupingutust.

Teisel päewal jõudsid tagaajajad Binghamtoni. Kuuldus, et põgenejad siit Bradfordi sähis olid välja sõitnud. Meisiku kiirusega tormas auto termest Pensilwaaniast läbi. Duld-City lähedal keerasid jäljed Tshikago poole.

Illilandis tulid autole mõned politseiesitajad vastu, sellele asjast telegrafi teel oli teada antud. Kurjategija ei peatanud enam üheski linnas. Väks terme päew mööda, enne kui uued jäljed leiti.

Uusti algas pöörante sõit Eri ja Mizzigani wahelisel la-gendikul. Külm tegi autole palju takistusi. Talw tuli järsku. Teed kattis pakS lumekord. Külm kõwenes sedamööda, kuidas auto enam põhja poole sõitis.

Nipnerfoni linna lähedal läks auto üle ühendatud riide piiri. Sealpool Waikfemere Kanaada raudteed algas määratu lagendik.

Nüüd polnud enam waja põgenejate üle küsida, nende ees lüme pinnal olid auto jäljed selgesti näha.

Mitubord kihutasid nad teistest autodest mööda. Ükski uendest ei suutnud poitfci autoga wõistelda.

Nad kõik märkasid autot, mis hullupööra kiirusega edasi kihutas. Nüüd ei wõinud kurjategijad enam peaseda. Jkka enam kiirustas Holmes Foks'i. Auto rattad puutusid waevalt maa külge.

Kaugel filmapiiril ilmus must täpp, mis alataja suurenes. Jkka weel kiirustas Holmes autojuhti, kuid kiiremast et wõinud enam kuidagi ajada. Pijemgi takistus oleks õnnetu se toonud.

Tüüri juures seisis Holmes, lummaski käes rewolwer.

Must täpp suurenes. Nüüd hakkas Holmes juba põgenema auto keret nägema.

— See on Flaks! — karjus Holmes oma abilisele, kes tema selja taga seisis. Mõlemad pidid nagu kättega warjama tuule eest, mis löikas nagu noaga.

— Kas teie ei eksi? — küsis preili Kopper, kes ka rewolwrit käes hoidis.

Sherlok Holmes wangutas pead.

— Wite minuti pärast on nad meie käes. Ei ole kahtlust, et see Flaks on.

— Kas wõiks tuld anda? — küsis Harry.

— Wingi tingimisel! — wastas Holmes. — Ma tahan ta elusalt finni püüda!

Mõne sekundi pärast pidi põgeneja käes olema. Ta karjus midagi schofferile, kuid sel filmapiilgul karjatas preili Kopper koledesti ja kattis näo kättega finni. Harry kahwatas. Sherlok Holmes hoidis istme seljatagusest framplikult finni. Schoffer lasti kõik tormasid peale ja keeras mituborda tüüri paremale poole, nii et auto suure ringi tegi.

Kõik see sündis üheainsa sekundi jookfjal. Sellefama kiirusega kadus ka tagaetau auto, nagu oleks teda maa neelanud. Mis ka tõepoolest nii oli.

Ragediku kessel oli kuristik, mida reififjad warem ei märganud. Tagaetau auto lõitis otfe kuristikku ja kadus

Anna. Tgaajajad pääsesid sellega, et jhoffer õigel ajal ringi tehes kõrwale pööras.

Kõik hüppasid enda kohtadelt üles. Üksainus mees wales auto niijama sügawusse ja wiinud, nagu eelmisegei.

Holmes silmitjes kuristikku, kuid ei näinud peale mustawa kuristikku midagi.

— Niisugust lõppu ma ei oodanud — lausus preili Kopper ja hakkas nutma. — Riid on kõik lõpetatud!

Harry, kes Holmes'i kõrwal seisis, küsis:

— Tuleks alla lastuda?

— See on täiesti mõtetu! — ütles preili Kopper, — see on ju mõõtmata sügawus. Mul käib isegi pea ümber.

Sherlok Holmes ei kuulnud teda. Ta heitis end kuristikku jermale ja püüdis alla waadata.

— Midagi pole näha! — otsustas ta lõpuks ja tõusis üles, — näib wõimata sinna lastuda. Kui pikk on meil kaajasolew nõör, mister Foks?

— Kaks kümme meetrit!

— Wähe!

— Sreegi wõib terawate kirwide wastu lasteda — arwas Foks.

Sherlok Holmes lehitas õlgu.

— Teie unustate, seal all läheb ehk weel abi waja. Waewalt on küll keegi nendest elus, kuid siiski on weel wõimejane midagi ütelda. Harry, tee nõör lahti Ma lähen alla.

Kuid sellele hakkas preili Kopper wastu waidlema. Tal läks selgeks teha, et just tema kõige kohasem on alla lastma. Tõutigi otsusele, et mehed tugewamine wõiwad nõõri kinni hoida ja pealegi ei suuda nõrk nõör tugewat meest kanda.

— Waadake seal all, kas ei leidu mingit teed, mida mõõda wõiksite meilegi alla lastuda. Pisema hädasõhu puhul tõmmake nõõrist.

Neiu lastis alla.

Mida sügawamale ta wajus, seda fitjamaks läks pakkude jääseintega lõhestil. Nõör ei ulatanud põhjani. Preili Kopper jäi kalsu lühmule peatama. Kuristikku põhi oli weel meetrit kümme kaugel. Kuid lõhestiku seinad läksid siin juba nii libamisi, et wõis ka ilma nõõrita edasi minna.

Silma pikemalt mõtlemata sõlmis ta end nõõri otsast lahti ja astus edasi.

Siin filmas ta kildudeks purustatud autot. Waremmed weel suitjesid: nähtawasti oli benziin plahwatanud.

Kuid sõitjatest ei näinud preili Kopper jälgegi. Umbes jada sammuristikku põhjas edasi minnes märkas ta riidehunnikut. Müüid tuli tal esimest korda oma wahwust proowida. Ta oli üksi sügawa lõhestiku põhjas, kus ta ainult käsikandur wäelese laterna abil wõis liikuda.

Tulekiri langes riietele. Müüid nägi neiu kukkumiseft kolelasti moonutatud inimese nägu. Snneliku juhuse tõttu oli nägu terweks jäänud, purustatud oli ainult pealuu.

Neiu filmas, et see üks meesterahwas oli. Külmarawarin läis neiu üle keha, kuid siiski sbandas ta furnukeha lähemalt waadata.

See polnud professor Flaks. Neiu ei tunnud furnut. Kuid siin nägi neiu laterna walgel teise furnukeha, mis aga kukkumiseft nii purustatud näis, et wõimata oli ära tunda. Wõis ainult arvata, et see ka meesterahwas oli.

Pikkamisi hakkas ta tagasi minema.

— Mis see tähendas? Kes olid need furnud?

Wastus ei lastnud ennast kaua oodata.

7. peatükk.

Gudne leidus kuristikus.

Peale jeda, kui preili Kopper oli lõhestikku lastunud, hakkas Holmes enesele etteheiteid tegema, et ta neiu nii juurde hädawõhtu oli saanud. Kui nõõr äkitselt nõrgenes ja wiie minuti jooksul mingit signaali ei tulnud, otustas Holmes, Foks'i ja Harry hoiatuste peale waadamata, alla lasta.

Snnelks oli nõõr küllalt tugew. Ka Holmes jõudis talju kühmule ja arwas koke, et preili Kopper siin jalgsi edasi läks. Holmes läks neiuale järele ja sai ta just sel filmapilgul kätte, kui see tagasi tahtis tulla.

Wailides näitas neiu kahte furnukeha.

Sherlok Holmes lastis põlwili ja otssis furnukehade

ritted läbi nii palju kui see vähegi võimalik oli. Siis ruttas ta auto rusude juurde. Põõsast lõigatud krepiga hakkas ta nendes sorima. Häkitsevalt larjatas ta ehmatusest ja hirmust: Sherlock Holmes oli leidnud väikese lauakese, kus peal seisis sõnad: „New-York—Paris“.

Urusaamatuses waatas neiu salapolitseiniku otsa.

— Mis see tähendab? — küsis ta.

— Teie aimate tött, kui ütlen, et need inimesed, kes siin kuristiku lendasid, seda ise ei märganud, sest olid juba enne surnud!

— Kuidas teie seda tõendate?

— Ühel on kõri läbi lõigatud, teisel pisthaam rinnus. Kaks New-York—Pariisi wõidusõidust osawõtjat eksisid siia maakohta. Flaks sai nad kätte ja surmas ära. Ta asendas surmukehad nende enda autosse ja lastis kelmise kiirusega, nähtawasti teades, et siin kuristik leidub, kuna ta ise siin lähedal asus. Selle kavalusega püüdis ta meid õigelt teelt kõrwale wedada ja wiivitada. Ise kihutas muidugi edasi.

— Jällegi uus kuritöö! — ohkas neiu. — Millal see küll lõpeb?

— Siis, kui Flaks elektrivõlli istub — kostis Holmes tumedalt. — Küüd ülessel!

Ühildalt seletasid nad ülewal Harryle ja Foks'ile, milles asi seisab.

Witšinmata sõitsit nad selle kohaani tagasi, kus esiteks autot nägtd. Warsti leiti ka Flaks'i auto jäljed. Nurjatul jätkus häbematuist enda wiimaste ohwite werest läbi sõita.

Shtupoole jõudis Holmes enda kaaslastega Gold-Forti. Tee läks nii hädawõhtlikuks, et Holmes enam ei usaldanud enda kaaslaste elu kaalu peale panna. Otsustas wõd Gold-Fortis mööda saata ja hommikul tagaajamist jätkata.

Paljud olid Flaks'i autot näinud. Flaks peatas isegi Gold-Fortis ilma, et autoist oleks maha tulnud. Tõendati, et kaafas olnud kaks daami. Peale lõunat sõitnud nad minema.

— Sunnetu lugu, et jelles maakoahas telefonid puuduwad — kurtis Holmes linna garnisoniülemale.

— Riisuguses metsikus maakoahas on teda wõimatu üles seada — seletas komandant. — Meie oleme ainult ühendatud St. Anna kindlusega. See on ainuke telegraf tuhat penikoormat kimberringi.

— Plaks pole nii rumal, et ta St. Annale läheneks —
arwas Holmes, — ja nii ei too telegraf mulle mingit kasu.
Holmes ajus enda laasklastega wäikejusse majasse, mis
ajus kindluse müüride taga; lootes järgmisel hommikul taga-
ajamist jättata.

Kõik tundsid wäsimust. Preili Kopper uinus riidest
lahtiwõtmata enda toas, kõrwal ruumis heitis Harry otse
põrandale. Geswas magas Holmes reisuwoodil, kuna Joks
autos aset oli wõtnud.

Külmi kõwenes.

8. peatükk.

Õsine kallaletungimine tagaajajatele.

Sherlok Holmes, kes ka magades vähemalki kröbinat oli
harjunud kuulma, ärkas kesköö ajal üles. Tema näis, et
ta kuskil kangel tutawat auto müriinat kuulab. Tõusis üles,
kuulatas.

Mõne sekundi jooksul oli kõik waike. Sherlok Holmes
tahtis juba uuesti magama heita, arwates, et liig pinewile
tõmmatud närwid teda üles ärataksid, kuid äkitselt kuuldas
seesama auto ähkimine. See ei wõinud kuurist kuuluda,
waid kuskilt kaugemalt.

Jällegi tuli waike. Kuski haukus koer. Sherlok Hol-
mes wõttis rewolwri ja sammus wälja. Waatamata, et hoo-
likult plainedjusse filmitjes, ei näinud ta kuskil midagi.

Wiiaste päewade põnewus ja jõupingutus olid teda
nimwõrd nõrgendanud, et une tõttu waewalt jalul seisis.

Ta läks tuppa tagasi ja heitis uuesti woodisse.

Kui oleks ta järgmise wite minuti jooksul metjatukka
silmas pidanud, mis saja meetri kauguselt paistis, siis oleks
ta näinud, et legendikule hiilivad mitu meest.

Wäikeja salga eesotjas tuli kõrgekaswuga kõhn meeste-
rahwas, tema kõrwal sammus keegi naisterahwas.

See polnud muu keegi, kui professor Flaks. Temale järgnesid mõned elajatekütid, keda ta endale mõneks tunniks oli palganud. Igatüüpi nendest töötas ta wiistuhat dollarit, et aitaksid majakeste peale, kus Sherlock Holmes enda kaastöötajatega ajas, tungida ja jeesolejaid maha tappa.

Gold-Fortist sõitis Flaks ainult filmakirjaks minema. Kindlaksmääratud kohal trehwas ta kiitidega kokku, pani nad autosse, ihe aga saatis linna kuulama, kuhu Sherlock Holmes oli öömajale jäänud.

Waitselt hiilis salikond majakeste lähemale. Igatüüpi oli nuga käes. Tehti kindlaks, et mitte tuld anda, sest seda oleks wõidud kindlusest märgata.

Ainult Flaks'il oli igats juhtumiseks rewolwer kaasas. Küttisid ei huwitanud, keda ja mispärast tappa tuleb. Selles maakohas, kus määratu ulatuse töötu kurjategijatel hõlbus ära kaduda, tundus wiitetuhandeline teenistus nii awatelew.

Samm samm järele hiilised kütid majale. Nad pidid üle põlluriba tulema, mida aga kuu heledasti walgustas. Nad teadsid wäga hästi, et kui keegi majakestes üles ärkab, ehk wälja tuleb, on nende plaan kadunud. Oli waja ootamatalt sisse tungida.

Flaks ja tema saatja, Kreoli neiu, waitisid kannatamatalt. Ikka rohkem hiilised nad maja lähemale ja piirasid ta lõpuks igast küljest sisse.

Gesohwas sammus kiit, surus ukse täerawale ja astus tuppa. Flaks tahtis teada, kas kõik magawad. Ta surus näo wastu akent ja waatas sisse.

Sherlock Holmes ärkas uuesti ülesse. Talle kuuldus nagu jaapa krigisemine. Hoolega kuulatades, märkas ta tõesti wäljaspool jala astumisi. Ta tõusis üles ja waatas aknasse. Et aga kiitid juba üsna seina ligidal seisid, ei wõinud Sherlock Holmes neid näha. Silmas ainult kuwalgega kaetud lagen-dikku, mille taga õudne mets mustas.

Masinlikult kahmas ta rewolwri ja wõpatas äkitselt. Akna klaasile heitus tume wari, ilmus kellegi kahwatu nägu. Tuppa waritsesid kellegi kiirgawad filmad. Sherlock Holmes tundis et see Flaks oli. Silmapilk wiskas ta noaga aknasse. Flaks'i nägu kadus filmapiltsest, klaas langes klirisedes põwandle. Kõrwal toast kuuldus kole kisa. Harry sai pist-

odaga haawa pahemasse kätte. Wiibimata oli ta jalul. Ürkas ta Foks.

Harry andis tuld ja hakkas Foks'i appi kutsuma, teda kurjategijad nähtavasti olid plaaniseptsujel ära unustanud. Tupp tormas Sherlock Holmes.

Tuliwihased jellest, et pealetungimine jalajalt korda ei läinud, tikkusid kiitid nugaodega ja kirwestega Harryle kallale. Preili Kopper tahtis tupp jooksma, kuid teda peatasid kolm kiitit' kes neil käed selja taha keerasid ja wastupaneku wõimetuks tegid. Üks kiitidest tõstis juba nuga, et teda läbi pista.

Esimeses toas lastis Harry tema kallale tungima kiiti maha. Harryga taheti niisama teha, nagu preili Kopperigagi, kuid Harry pani wiisalt wastu. Ühele kiitile wirutas ta rewolvri päraga pähe, nii et see maha prantsatas. Nüüd läksid mehed käsitsi kokku ja wiiklesid metsikus wõitluses põrandal.

Siin ilmus Sherlock Holmes. Ta ruttas Harryle appi, kuid märkas sel filmapilgul, et kõrwaltoas keegi kiitidest neiu Kopperile jurma hoopu tahab anda. Jällegi kuuldus pauk ja kurjategija langes purustatud pealuuga põrandale.

Korruga märkas Holmes enda ees Flaks' wihasst moonutatud nägu. Mõrtsukas haaras Holmes'i ümbert kinni ja tahtis põrandale paijata. Holmes, kellele pealetungimine wõtmataki tuli, wõitis parema käega Flaks'i kõrist kinni, kuna pahemaga nuga wõitis. Kuid Flaks awaldas niisugust jõudu, mida Holmes waremalt ühegi kurjategija juures polnud tundnud. Tema käed jurusid Holmes'i nagu teraspihtidega, nii et wiimasel hing kippus kinni jääma. Masinlikult jurus ta tugewamini wastase kõri. Korruga lahmas tal keegi seljaga tagant juustest kinni. Kreevli neiu tiris ta juukseid kõigest jõust tagasi. Neiu wälkus nuga käes, millega tahtis Holmes'i kõri lõigata.

Kuid kreekolajal ei läinud see korda, sest keegi andis talle rusikaga tugewa hoobi. Waarudes jooksis ta toast wälja.

Sel filmapilgul ilmus tupp mister Foks. Tõstis rewolvri, et Flaks'i pihta tuld anda, kuid see märkas seda, lastis Holmes'i lahti ja wiskas end põrandale. Kuul löi plaksudes wastu seinale. Selle järele tormas Flaks uuesti wastase kallale. Holmes tundis korruga hirmsat lõõki. Pea-aegu pidi ta mõistuse kaotama ja waarus seinale najale. Nuga

ja revolwri pillas ta wõttluse ajal maha. Siiski tungis ta uuesti kurjategija kallale, kuid sai uue löögi, nii et sõrmed walust kofku kõmbasid. Tal polnud jõudu kurjategijat kinni pidada.

Seda Glaks wotaski. Silmapilk oli ta pimeduses kadunud.

Preili Kopperi kallale tungijad kiitid olid ammu põgenenud, kuna Harry oma wastase põueodaga läbi pistis.

Kui Holmes ennast kogus ja revolwri üles tõstis, hüüdis ta käästwalt:

— Autosse!

Foks ruttas ees. Kiirelt walgas ta benziini

Harry ja preili Kopper hüppasid oma kohtadele.

Foks pööras wänta. Mühijedes tormas auto kuurist wälja, poolt laudseina maha wites.

Metsa lähedale jõudes nägid nad mõnijaada meetrit kaugemal Glaks'i autot kihutamas La Bishi jõe kaldal. Wastased ei lastnud üksteist filmist. Peale nurjaläinud tapmisefatset jäi Glaks'il ainult põgenemine üle.

Kõik olenes nüüd autode kiirusest.

9. peatükk.

Mueski tagaajamisel.

Pool tundi kihutasid nad ühe kaugusel, kuid siis oli märgata, et Sherlock Holmes'i auto kiiremini läheb. Wahe jäi lord-Lorralt vähemaks.

Harry, kes revolwrit walmis hoidis, näitas korrage ettepoole:

— Teie näete seda kiirgaw-siledat lagendikku, mister Holmes?

Salapolitseinik nokutas pead.

— See on Atabaska järw — wastas Holmes, — nüüd ei pääse Glaks enam kuhugi: ta sõidab otsekohe sinna.

Korrage pööras preili Kopper ümber, sedajama tegi ka Harry. Tagapool kuuldus kole hulumine.

Mingisugused koerataolised elajad jooksid auto järel.

— Need on hundid — naeris Holmes, — meie järele nad ei jöna.

Põgenejate auto jõudis järve äärde ja kihutas siis mööda jääd edasi. Saja meetri kaugusel järgnesid tagaajajad.

Rahe minuti pärast on nad meil käes! — rõõmustas Holmes, — nüüd tean, et seal ees tõesti professor Flaks sõidab!

Kõikide närvid olid viimase võimaluseni pingule tõmmatud.

Põgenejate autolt kuuldus pauk.

Sherlok Holmes naeratas.

— Jumlaaegu, mister Flaks! — hüüas Sherlok Holmes, — peatage, ehk meie hakkame nii tuld andma, et teil kauem sõiduhimu kaob!

Flaks ei vastanud midagi.

Sätitselt willjatas õhus mingisugune tume asi ja langes jääpinnale. Kiire sõidu juures märkas Holmes seda alles siis, kui üsna lähedale oli jõudnud.

Holmes sirutas käe tüüri järele.

— See on naisterahvas! — karjus Harry.

Ethel Kopper karjatas:

— See on Uda!

Foks püüdis autot viibimata peatada, kuid selleks polnud võimalust. Surus kõik kormaasid peale. Auto vähendas kiirust, kuid tormas veel veenesest meetrit kaskklümmend edasi.

Ethel Kopper kihatas lõikawalt. Harry pööras kõrwale. Sherlok Holmes jurus hambad kokku ja wajutas nit tugewasti enda istme seljatagust, et raud paendus.

Auto sõitis Udaist üle.

Põgenejad kadusid pead pööritawa kiirusega.

Sherlok Holmes, Harry ja Kopper tulid autoist wälja, jooksid sinna, kus keha liikumatast lamab. Preisi Kopper tormas Uda juurde, jurus näo tema näole. Kuid wõpatas äkitselt.

— Kas see on Uda? — jostistas ta, — ei see pole tema! Aga siiski! Tema nägu! Jumala pärast, mister Holmes, waadake, on ta weel elus!

Sherlok Holmes laskis põlwele. Ta nägi, et Udat paks autojõidu mantel kattis. Tõstis keha ülesse.

— Kuid tõhn ta on — ütles neiu Kopper.

Harry vastas:

— Ma mähtlen, ta oli siis juba surnud, kui meie auto temast üle sõitis. Waadate temale näkku: ta on kui marmorist, ei pole elu jälgegi. Näib, nagu oleks see surnukehana juba mitu nädalat hakanas seisnud.

— Tõepoolest näib asi nii — arwas ka Sherlok Holmes jalule tõustes.

Salapolitseinid tahtisid weel midagi ütelda, kuid teda peatas Kõle hulumine. Hundid jõudsid autole järele. Nad püüasid reisirajad igast küljest ümber, sest need ei olnud surnukeha vaatamise juures hünata warem tähelegi pannud. Alles siis, kui mõned hundid küürus selgadega üsna lähedale tikkusid, said Holmes ja Harry seisukorra tõsidusest aru.

Auto juurest kuuldas pauk. Mõned hundid tormasid ka Foks'i kallale.

Ühe hundi lastis ta maha, teist tõrjus raudkepitga eemale.

Foks'i peale tungimine andis teistele huntidele nagu märku.

Sherlok Holmes andis üksteise järele kümme pauku. Suus, seitse hunti langesid.

Ka Harry ja Kopper märkasid warsti suurt hädaohu. Kolme rewolvri tuli peletas hundid eemale. Metsiku kisa taganesid nad kaugemale, et esimehel wõimalusel wiesti kallale tungida.

Sherlok Holmes kandis Ada surnukeha autosse.

Flaks'i auto oli filmapiirilt kadunud.

— Ma ei saa enam aru! ütlege, mis on Adaga juhtunud?

— Ei ole waja tõendada, et õnnetu ohwer surnud on. Juba New-Jorgis, kui ma laboratooriumis mingid koledaid instrumente nägin, kartsin jeda, mis pärast täide läks. Professor Flaks on elajas inimese näol. Kuid wähe jeda: elajal puunduvad need hirmsad abinõud, millega Flaks enda plaaneteostas. Tema abikaasa oli juba New-Jorgis surmatud. Professor Flaks tõi ta jumadanis laboratooriumi ja surmas joal ära. Siis hakkameeris ta surnukeha, tarwitades mõnesuguseid rohke, nii et surnu päris elawa wäljanägemise omanikas. Iseäranis New-Jorgis oli surnukehal weel wärste

wäljanägemine, mil põhjusel ta pangateenijate seletused väga tõenäitlikud tunduvad. Siis wiis Flaks furnukeha autos kaasa, et meid uskuma panna, nagu oleks abikaasa temaga ühes põgenend. Wiimasel filmapilgul, kui ta meil juba peaaegu käes oli, wõttis ta wiimase kõlwatu abinõu tarwitusele: Flaks paiskas furnukeha meie auto rataste alla, et meid jällegi wiivitada. Kuid ta eeskib, lootes meie eest pääseda. Miikaua, kui elu jätkub, ajan jeda kurjategijat taga, kelle sar-nast ma warem näinud pole! Müüd, mister Foks, edasi! Kihutage nii kui wähegi wõite! Poole tunni jooksul wõime kaotatud maa tagasi wõtta.

Auto tormas jällegi noolena filedal jääpinnal, hundidki laugenesid.

Poole tunni pärast ilmus filmapiirile uuesti tume täpp, mis juurenema hakkas, kuna laugus aegapidi wähenes.

Müüd wõis juba selgesti Flaks'i ja kreoolase tumedaid kogusid näha.

Korraga tõstis kreoolane parema käe. Wälgatas tuli. Kuul lõi wastu auto wäsi katet. Holmes naeris, kuid seltsamal filmapilgul hunnardas ta tormajaide juurde ja surus nad kõigest jõust peale. Shus jähwas sinakas wälk, niiwõrd hele, et Harry filmad kattis.

Õtse müristamise ragin paiskas wastu autot, nagu oleks teda mingi hiigla rusikas tabanud, et purustada kildudeks.

— Hüppame maha! — karjus Holmes. Selsamal ajal hüppas ta ise autoist wälja, temale järgnesid teised ja jooksid igasse külge laiali. Benssiini referwuaarist tõusis tulelammas, siis kuuldus kole ragin ja järgmisel filmapilgul lendas auto rusudeks. Veel wilkusid sinakad tuled, siis jäi kõik waitseks.

Kaugel eespool kadus kurjategija auto.

— Mis on juhtunud? — küsis Harry tätesti nõutalt.

— Ta andis meie benssiinõu pihita tuld — arwas Kopper, kes sinakat tuld ei märganud.

Mister Foks wangutas pead ja lausus:

— Ta on saatanaga ühenduses!

— Ma juba New-Yorgis seletasin, et Flaks abinõu leidis, kuidas juurt elektri jõudu wäikejessse patareisse koondada. Ma ei näinud rewolwrit, millest Kreooli neiu lastis, kuid kindel on, et ta jellest meie peale elektri wooluühendajae

jaotis. Ma arvan, see traat oli püstolisje peidetud spiraalwedru näol, mis tugewal õhusurumisel üsna kaugele wõib lennata. Traat oli ühenduses elektriwooluga püstoli kääpide me kaudu. Kui püstolist lastud wedru meie auto wäki tilpi püundutas, lõi elektrisäde wälja, wiskas auto tagasi ja pani henjiini plahwatama.

Waikides kuulasid Holmes'i kaaslasjed tema seletust.

— On waja tagasi rutata, muidu oleme siin lumeförbes kadunud!

— Aga millal jatkame jelle mõrtsuka tagaajamist? — küsivad neiu Kopper ja Harry pea ühel häälel.

— Sellest filmapiilgust, kui minul wõimalus awaneb! — wastas Sherlok Holmes tõsiselt.

Räks widewikuks. Sherlok Holmes jaotis oma kaaslastega Atabaski järwel koleda õõ mööda. Warsti tungisid neile ka näljased hundid kallale. Kui mitte poleks kuuwalge õõ olnud, siis oleksid nad waewalt kaldale jõudnud.

Lumisel järwepinnal wõis huntide näljasid kogusid selgesti näha. Enneks oli kõigil suur tagawara padrunid, nii et endid wahwalt kaitseada wõisid. Üle saja paugu lasti elajate pihta, palju langesid nendest, kes aga teiste poolt nahka pandi.

Walge tulekul olid hundid kadunud.

Boole tee peal lähemasse külasse nõrkes neiu Kopper ja kanges jääpinnale. Harry ja Holmes liigutasiid ka waewalt jalgu. Sherlok Holmes kandis neiuat kätel.

Lõpuks lõuna paiku jõudsid nad külasse.

See õõ jäi Holmes'ile jäädawalt meelde.

Siin läks Holmes toidumoonna ja hobuseid nõutama, ja järgmijel hommikul sõitisid kõik lähemasse linna.

Teel räägiti wähe.

Õõiki waldas üks ainuke mõte:

T a j u m i n e !

L õ p p.

Sisu.

	lht.
1. Arusaamata surmajuhumised teemantide kuninga perekonnas.	3
2. Saladusline kihwt.	9
3. Sherlok Holmes surmasuus.	15
4. Dotamata päästmine.	19
5. Kurjategija jälgil.	21
6. Kurjategijate tagaajamine.	32
7. Šubne leidus.	38
8. Döfine kallaletungimine tagaajajatele.	40
9. Uuesti tagaajamisel.	48

Ar 920/
Kurjategija

Ar 920
~~Kurjategija~~
Dovle, A

**Ilmusid trükist
ja tulid müügile kuulsa Inglise
salapolitseiniku**

Sherlok Holmes'i juhtumised.

- 1) **Sõrmuse saladus.**
- 2) **Kurjategija professor.**

Ilmumas.

- 3) **Tragedia kôrbes.**
- 4) **Kuritegewuste maja.**
- 5) **Kell-timukas.**
- 6) **Werine kuningas.**

Hind igalpool 30 Mk.

**Nõudmistega pöörata väljaandja
ladu poole: Tallinn, Raua tänav 3,
kort. 23.**

**Wäljaandja
ühisus Esemder.**